د کان کیندنې تړون

د افغانستان اسلامي امارت

او

د وطن درخشان استخراجي شرکت

ترمنځ

د هرات ولایت د غوریان ولسوالی د اوسپنې پروژې لومړي بلاک په اړه

نېټه: ۱۴۰۲-۰۶-۱۰ هـ.ش | ۱۴۴۵-۰۲-۱۶ هـ.ق

لیکلړ

جزئيات.... 1
مقدمه...... 1
منل شوي اصطلاحات 2
1 تعريفونه 2
2 د نافذه قوانينو ارجحيت؛ ظرفيت او اداره 8
لومړی برخه: د ترون موده او د جوازونو ورکول 8
3 د ترون موده .... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
د ترون ثبت او خپرول 8
4 د اکتشافي جواز ورکول 9
د اکتشافي جواز د حسن اجراء لپاره ضمانت 9
مقدم شرايط 9
د اکتشافي جواز ورکړه 9
5 د استخراج د جواز ورکړه 10
د لومړيتوب حق 10
د استخراجي جواز لپاره د اجرا ضمانت 10
6 د جواز ساحه 11
د اکتشاف جواز 11
دويمه برخه: د پلانونو تسليمول او منظوري 12
7 عمومي پلانونه 12
وړانديز شوي پلانونه 12
منظور شوي اړين پلانونه 12
منظور شويو پلانونو ته عامه لاسرسی 12
د داخلي امنيت پلان 12
8 د پلانونو منظوري..... 12
د منظوروونکي مرجع له خوا د تعديلاتو غوښتنه 13
9 د منظور شويو پلانونو تعديلول.... 13
د منظور شوي پلان تعديل 13
هغه تعديلات چې منظوروونکي مقام يې غوښتنه کوي 14
10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق 14
مجاز فعاليتونه 14
د نمونو راټولولو د مالکيت حق 14
11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق.... 14
مجاز فعاليتونه 14
د منرالونو د مالکيت حق 14
څلورمه برخه: د جواز شرطونه 15

12	د اکتشافي جواز شرطونه	15
	شرطونه	15
	د اکتشاف د منظور شوي پروگرام تعدیل	15
13	د اکتشافي جواز شرطونه	15
	شرطونه:,,,,	15
	پنځمه برخه: مالي موضوعات	15
14	د ځمکې د سطحې کرایه	15
15	فیسونه	16
16	حق الامتیاز (رویالټي)	16
	د حق الامتیاز مکلفیتونه	16
	د خپلواک کارپوه لګښتونه	16
17	مالیات	17
	مالیات په عمومي ډول	17
	د مالیاتي فورمونو ترتیب او تسلیمول	17
18	ګمرکي محصولات	18
19	امارت ته تادیات	18
	د تادیاتو بڼه	18
	کسر	18
20	د بهرني پولي واحد (کرنسي) تادیه او موجودیت	19
	بانکي حسابونه	19
	د بهرنیو اسعارو تبادله	19
	واردات او د پیسو حواله	19
21	مالي راپور ورکونه او محاسبه	19
	مالي راپور ورکونه	19
22	ځانګړي شرایط	20
23	د منرالي فعالیتونو عمومي کړندود	20
25	بیمه (تکافل)	20
26	چاپیریال ساتنه	21
	عمومي مکلفیتونه	21
27	کارګران	21
28	روغتیا او خوندیتوب	21
	عمومي مکلفیتونه	21
	د روغتیا او خوندیتوب پلان رعایت	21
29	داخلي امنیت	21
30	د سیمه ییزو ګټې او د ټولنې د پراختیا پلان	24

31	عامه کارونه	24
32	د زېربنا جوړول	24
	عمومي مکلفیتونه	24
33	لرغوني او فرهنګي آثار	25
	عمومي مکلفیتونه	25
	د وزارت له لوري رد یا منظوري	25
34	د محصول خرڅلاو او صادرات	26
	بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي دول	26
	د محصولاتو پلور	26
35	راپور ورکونه	27
36	د اسنادو ساتل	27
37	تفتیش	28
	اتمه برخه: اقرار او ضمانتونه	29
38	د ترون لرونکي اقرار او ضمانتونه	29
39	د امارت اقرار او تضمینونه	31
	نهمه برخه: مالي داد، متابعت او اجراآت	32
40	له لارښوونو څخه متابعت	32
41	د اجرا ضمانتونه	32
	د اجراء ضمانت شرايط	32
	د حسن اجرا ضمانت په اړه پریکړه	33
	د اجرا ضمانت بېرته سپارل	33
42	د چاپېریال ساتنې ضمانتونه	33
	د چاپېریال ساتنې تضمین شرایط	33
	د چاپېریال پر تضمین بیاکتنه	33
	د چاپېریال ساتنې د تضمین په اړه اجراآت	33
	د چاپېریال ساتنې تضمین بېرته سپارل	34
43	غرامت	34
	د ترون لرونکي غرامت	34
	د امارت غرامت	34
	د غرامتونو کټه	34
44	د مسئولیت حدود	34
	تقصیر او فسخ	34
	د تقصیر موارد	34
	د ترون فسخه کول	35
45	د ترون د فسخې آثار	36
	د جوازونو لغوه کول	36

د ترون د فسخې نور آثار 36

46 د جواز د مودي د پوره کېدو، انصراف یا لغوه کېدو آثار... 36

د منرالي فعالیتونو پای ته رسول........ 36

له ساحې څخه د استازو ایستل........ 36

د وسایلو او زېربنا لېږدول........ 36

د نیمګړو پاتې شویو مکلفیتونو سر ته رسول 37

د جواز د مودې تر پای ته رسېدو وروسته ساحې ته لاسرسی........ 37

د اجراء د تضمین او د چاپېریال ساتنې تضمین مستردول........ 37

47 ګډې حل لارې........ 38

لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې 38

48 فرعي قرارداد........ 38

49 د مدیریت بدلون........ 39

د ارتیا وړ منظوري........ 39

د هغه جواز خندول چې منظوری ته یې تمه دی 39

50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه.... 39

د امارت له خوا لېږد........ 39

د ترون لرونکي لهخوا لېږد........ 39

د تضمین ګټه 40

یوولسه برخه: عمومي حکمونه........ 40

51 د امارت له خوا داد..... 40

منظوری........ 40

د امارت لهخوا د خندونو نه جوړول او نه تبعیض........ 40

بهرني کارګر........ 40

د ترون لرونکي د شتمنیو مصادره 41

د ترون لرونکي په ګټه د ځمکې استملاک........ 41

52 ثبات 41

استثناءآت........ 42

53 غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور). 42

غیر مترقبه پېښې........ 42

د غیر مترقبه پېښو اغېزې........ 43

د غیر مترقبه حالاتو په اړه خبرتیا........ 44

د اغېزو راکمولو مکلفیت 44

هغه پېښې چې له حقوقي لارو د حل و فصل وړ نه دي 44

لګښت....... 44

د غیرمترقبه پېښو پای 44

د غیر مترقبه پېښو د دوام له امله د ترون فسخ کول........ 44

54 د اختلافونو حل 45
د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل مرکز (ACDR) 45
55 محرمانه معلومات 45
56 خبرتیاوې 47
د خبرتیا استول 47
د اړیکې د جزئیاتو بدلون 47
57 متفرقه حکمونه 47
معافیتونه 48
د خسارې د جبران تداوم 49
لومړی جدول: اکتشافي جواز 51
لومړی برخه: مقدم شرطونه 51
دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 51
دریمه برخه: د جواز ساحه 52
دویم جدول: استخراجي جواز 53
لومړی برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 53
درېیم جدول: زېربنا او عامه کارونه 54
لومړی برخه: زېربنا 54
دویمه برخه: عامه کارونه 54
څلورم جدول: خانګړي شرایط 54
اجراء: 55
لومړی شمېره ضمیمه: د استخراج منظور شوی پروګرام 57

جزئیات

نېټه: ( )

لوري:

تړون ورکوونکی:

نوم د افغانستان اسلامي امارت، د کانونو او پترولیم وزارت

پته [د مکروریان څلورلاری کابل]

بریښنالیک [lsmmd@momp.gov.af]

تړون لرونکی:

نوم **[وطـــن درخشــــان استخراجي شرکت]**

پته [کلوله کابل، افغانستان]

بریښنالیک [khoushak.company@gmail.com]

مقدمه

الف د کانونو او پترولیم وزارت لهخوا د داوطلبی د پروسي له ترسره کولو وروسته، تړون لرونکي ته د دغه تړون ورکړه په لاندي ډول ترسره شوې ده:

(لومړی) دغه پروژه د افغانستان اسلامي امارت زعیم عالیقدر امیرالمومنین حفظه الله تعالی (۶۵۱) ګڼې او (۱۴۰۲/۰۵/۳۰) نیټې حکم له مخې منظور شوې ده.

(دوهم) دغه پروژه د افغانستان اسلامي امارت د اقتصادي کمیسیون د ۱۴۰۲ هجري لمریز کال د زمري میاشتې ۱۶مې نیټې پریکړې په اساس تصویب شوې ده.

ب دا تړون د کان کیندنې تړون لرونکي ته د اکتشاف د جواز او د کتې اخیستنې جواز د لومړیتوب حق ورکوي.

ج دغه تړون د دواړه لوریو د لاسلیک سره سم د ثبت او نشر څخه وروسته د اجرا پړاو ته داخلیږي او وزارت یې د امارت د استازي په توګه مدیریت کوي.

د دا تړون د عامه کتو په موخه لاسلیک شوی او وزارت یې د خپریدو حق لري.

منل شوي اصطلاحات

1 تعریفونه

1.1 په دغه ترون کي کارول شوي اصطلاحات لاندي معناوي لري:

د محاسبي معيارونه: د نړيوال مالي راپور ورکوني سيستم (IFRS) معيارونه او اصول.

عمل: د يوې کړنې، شخړې، دعوا، غوښتني، خبرني، پوښتني، قانوني تعقيب، حقوقي دعوا، منځګړيتوب يا د شخړې حل.

زيانمن لوری: د دې اصطلاح معنی په53.3 فقره کې شرح شوې ده؛

افغانۍ: د افغانستان رسمي پولي واحد.

تصدي: د عامه ساتني تصدي يا بله بديله اداره چې د کورنيو چارو وزارت له خوا تاسيس شوې او په افغانستان کې د پلي کېدونکو پروژو لپاره داخلي امنيت تامينوي.

نافذه قوانين: په اړونده برخه کې د تصويب شوو قوانينو په معنا دی، او د شک د مخنيوي لپاره لاندي قوانين يکي شامليږي:

د کانونو قانون، مقررات، لارښووني، د استملاک قانون، د گمرکاتو قانون، د چاپيريال ساتني قانون، پر عايداتو د مالياتو قانون، د کار قانون، د خصوصي پانګوني قانون؛ او په دې برخه کې د تطبيق ور نور نافذه تقنيني سندونه.

منظوري: د نافذه قوانينو له حکم سره سم له يوه با صلاحيته مقام څخه د تائيد، رضايت، صلاحيت، ثبت، تصديق ، جواز، يا معافيت ترلاسه کول.

د منظورۍ باصلاحيته مرجع:

(الف) د چاپيريال ساتني د مديريت د پلان په برخه کې، د چاپيريال ساتني ملي اداره (NEPA)

(ب) د ټولني د پراختيا د پلان، د روغتيا او خونديتوب پلان او يا د سيمه ايزو کټو د پلان په برخه کې وزارت.

د ټولني د پراختيا منظور شوی پلان: هغه پلان چې د ټولني د پراختيا په هدف د ترون لرونکي لخوا وزارت ته وړاندې شوی او د وزارت لخوا منظور شوی دی.

منظور شوي سندونه: د ټولني د پراختيا، کورني امنيت، چاپيريال ساتني د مديريت، اکتشاف، روغتيا او خونديتوب، د سيمه ايزو کټو منظور شوي پلانونه او يا د کان کيندني منظور شوی پروپوزل؛

د داخلي امنيت منظور شوی پلان: د داخلي امنيت پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د چاپيريال ساتني د مديريت منظور شوی پلان: د چاپيريال ساتني د مديريت پلان چې د چاپيريال ساتني ملي اداري له خوا منظور شوی وي.

د اکتشاف منظور شوی پروګرام: د اکتشاف هغه پلان چې د دې ترون په ۱ ضميمه کې تشريح شوی.

د روغتيا او خونديتوب منظور شوی پلان: د روغتيا او خونديتوب پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د سيمه ييزو ګټو منظور شوی پلان: د سيمه ييزو ګټو پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د کان کيندني منظور شوی پروپوزل: د کان کيندني هغه پروپوزل چې د اقتصادي کميسيون له خوا منظور شوی وي.

منظور شوی پلان:

(الف) د اکتشافي جواز په صورت کې، د چاپيريال ساتني د مديريت منظور شوی پلان، د روغتيا او خونديتوب منظور شوی پلان يا د محلي ګټې منظور شوی پلان؛ يا

(ب) د استخراجي جواز په صورت کې، د ټولنيزې پراختيا منظور شوی پلان، د چاپيريال ساتني د مديريت منظور شوی پلان، د روغتيا او خونديتوب منظور شوی پلان يا د محلي ګټې منظور شوی پلان .

با صلاحيته مرجع: يعني هر امارتي، نيمه امارتي، اداري، مالي يا قضايي ارګان، ځانګه، کميسيون، مقام، محکمه، اداره يا بل هر هغه بنسټ، او د شک د مخنيوي لپاره، خپله وزارت هم په کې شامليږي.

د داوطلبی اسناد: ټول هغه اسناد چې د تړون لرونکي لخوا د داوطلبی د پروسې په جریان کې وزارت ته سپارل شوي، چې لاندې اسناد هم پکې شامل دي:

(الف) د اهلیت د ابتدایي ارزونې پوښتنپاڼه (PQQ)؛

(ب) د داوطلبی پروپوزل (چې د شک د مخنیوي لپاره، د اهلیت او موافقت اظهارلیک او د ورتیا اظهارلیک هم پکې شاملیږي)؛

الف د تړون لرونکي لاندې پیشنهادي پلانونه:

(1) د اکتشاف پروګرام؛

(2) د چاپیریال ساتنې د مدیریت پلان؛

(3) د سیمه ییزو ګټو پلان؛

(4) د روغتیا او خوندیتوب پلان؛

(5) د داخلي امنیت پلان؛

(6) استخراجي پلان؛

(7) د تولنیزو خدمتونو پلان؛ او

(8) د پروسس پلان.

(ب) د داوطلبی پروسې په جریان کې د تړون لرونکي لخوا چمتو شوي نور معلومات (مهمه نه ده چې دغه ډول معلومات وزارت غوښتي وي یا نه)؛

د داوطلبی پروسه: هغه پروسه ده چې د دې تړون د مقدمې په سر کې ورته اشاره شوې ده.

مرکزي بانک: د افغانستان بانک.

تړون: د کان کیندنې همدا تړون.

تړون لرونکی: [**وطـــــن درخشــــان استخراجي شرکت**]؛

د تړون لرونکي تضمینونه: د دغه تړون د ۳۷,۱ ماده کې ذکر شوي نیابت او تضمینونه.

د تړون موده: هغه موده چې په ۳,۲ فقره کې شرحه شوې ده.

مقدم شرایط: هغه شرطونه چې د دې تړون د (۱) جدول په لومړۍ برخه کې شرحه شوي دي.

محرم معلومات: لاندې معلومات چې د افشا کوونکي اړخ یا د هغه د استازو له لوري ترلاسه کوونکي یا د هغه استازو ته، که په هره بڼه وي، افشا کړي:

(أ) هغه معلومات چې د نافذه قوانینو له مخې محرم دي.

(ب) شخصي موضوعات، د کارکوونکو روغتیایي ریکارډونه، یا د کارکوونکو او نورو کسانو سندونه او معلومات، او نور موضوعات چې د اشخاصو محرمیت پهکې شامل وي.

(ت) د تجهیزاتو، د پروسې نوښتونو، امنیتي یا سوداګریزو رازونو په اړه محرم تخنیکي یا ملکیتي معلومات.

(ث) د حقوقي سلاکارانو د سلا مشورې په ګډون محرم حقوقي موضوعات؛

(ج) د کان کیندنې اړوند معلومات؛

(ح) د تړون لرونکي د معنوي مالکیت حق چې په پروژه پورې تړاو لري؛ یا

خو هغه معلومات نه پکې شاملېږي چې:

(خ) لاسته راوړونکی لوری اړ وي چې د افغانستان نافذه قوانینو سره سم یې څپاره یا په عامه توګه وړاندي کړي؛

(د) چې د عامه شتمنيو برخه وي او يا يې يوه برخه وبلل شي، په دې شرط چې د دغه تړون د نقض کېدو او يا د افشا کوونکي لوري او يا د هغوی د استازو په امانت کې د خيانت لامل نه‌شي.

(ذ) چې تر لاسه کوونکی لوری ثابته کړي چې د معلوماتو افشا کولو پر مهال افشا کوونکی لوری خبر و (خو دا چې یاد معلومات د افشا کوونکي لوري یا د هغوی د استازو د امانت ساتلو د اصل د نقض له امله نه وي)؛ او یا دا

(ر) چې تر لاسه کوونکي لوري دا معلومات له افشا کوونکي لوري پرته له بلې سرچینې تر لاسه کړي وي او یاده سرچینه د معلوماتو د افشا صلاحیت ولري؛

د ګمرکاتو نافذه قوانین: د افغانستان اسلامي امارت د مالیې وزارت د ګمرکاتو قوانین.

افشاء کوونکی لوری: هغه لوری چې په مستقیمه توګه یا د خپلو استازو له لارې محرم معلومات افشا کوي.

امریکایي ډالر (USD): د امریکا د متحده ایالتونو رسمي پولي واحد.

د اجرا نېټه: هغه نېټه په کومه چې د کان کيندنې تړون د ټولو لورو له خوا لاسليک، ثبت او خپرېږي.

د پای نېټه: د مقدمو شرايطو سره په تراو هغه نېټه چې د لومړي جدول په لومړی برخه کې د ذکر شوو مقدمو شرايطو برعکس نېټه بيانوي.

د تقصير موارد: هغه موارد چې په۴۴ ماده کې بيان شوي دي.

د تبادلې نرخ: هغه نرخ چې په ټاکلې نېټه د راکړې ورکړې لپاره ټاکل شوې وي.

د ګټې اخيستنې جواز: هغه جواز چې د کانونو نافذه قانون له حکم سره سم تړون لرونکي ته ورکول کېږي چې د جواز په ساحه کې د فعاليت اجازه ورکوي.

د اکتشاف جواز: هغه جواز چې د کانونونافذه قانون حکم سره سم د کان کيندنې تړون لرونکي ته ورکول کېږي چې د جواز په ساحه کې د [اوسپنې]د اکتشاف اجازه ورکوي.

د استملاک مرجع: د دې اصطلاح معنا د استملاک په نافذه قانون کې شرح شوې ده.

مالي کال: دوولس مياشتنی دوره چې د هر هجري شمسي کال د حمل مياشتې لومړی نېټه پيل او د حوت مياشتې په ۲۹ نېټه پای ته رسېږي.

غير مترقبه پېښې (فورس ماژور): معنی يې په ۵۳,۱ ماده کې بيان شوې ده.

د مالي راپور ورکونې نړيوال معيارونه چې د محاسبې د نړيوالو معيارونو د بورډ له خوا خپرېږي.

پر عايداتو د مالياتو قانون: پر عايداتو د مالياتو نافذه قانون

خپلواک کارپوه: معنی يې د کانونو نافذه مقررې په حکمونو کې تشريح شوې ده.

غير مستقيم زيان: هر هغه غير مستقيم زيان يا خساره او يا هم د ځينو فعاليتونو په نتيجه کې رامنځته شوی زيان يا خساره که په هره بڼه پېښ شوی وي او لاندې ټکي په کې شاملېږي:

أ) د استفادې (پيشبيني شوې استفادې)، توليد، ګټې، عايد، کاروبار يا سپما زيان

ب) هغه زيان چې د سوداګرېزې يا کاروباري اختلال له امله رامنځته شوی،

ولو که غیر مستقیم زیان د وراندوبیني ور وي یا نه وي.

فکري مالکیت: د اختراع، د کاروني ور موډل، د نشر حق (د راتلونکي نشر د حق په ګډون)، سوداګریز نښان، لوګو او د ډیزاین نښو، خدماتي نښو، سوداګریزو نومونو، برانډ نومونو، ډیزاینونو، سوداګریزو رازونو، د ډومېن نومونو، د نړیوالي شبکې (world wide web) سره د نورو تړلو نومونو، انټرنېټي پتې، د حقونو په ګډون د فکري ماالکیت د حقونو په معنا دی چې د انفاذ له نېټې مخکې یا وروسته رامنځته کېږي او ټول غوښتنلیکونه او حقونه په کې شاملېږي چې د دې ډول فکري مالکیت د ثبتولو لپاره کارول کېږي.

د افلاس حالات: د تړون د یوه لوري په اړه له لاندې مواردو څخه د یو یا څو مواردو رامنځته کېدو ته وایي:

ج) دا د هر نافذه قانون د اهدافو لپاره دی ؛

(لومړی) چې پر وخت خپل پورونه ادا نه شي کړای ؛ یا

(دویم) له افلاس سره مخ وي؛

د) ټول پورونه یا د پورنو یوه برخه تادیه توقف، تعلیق یا د هغه د توقف کولو ګواښ وکړي؛

ه) د پور ورکوونکو د غونډې رابلل او دایرول؛

و) هر هغه عمل ترسره کول چې د افلاس سبب شي ؛

ز) کله چې د ملکیت د مصادرې غوښتنلیک وړاندې او یا یې په اړه حکم صادر شي ؛

ح) د یوې قانوني وجیبې په سرته رسولو کې پاتې راشي ؛

ط) د یو داسې ګام اخیستل چې په یوه ناسم وضعیت منتج شي ؛

ي) د یو داسې ګام اخیستل چې تر لاسه کوونکې، اخیستونکی او مدیر، رییس، د تصفیې مدیر یا موقتي د تصفیې مدیر د همدغه یا یې کومې بلې شتمنۍ لپاره ګومارل شوی وي، ورته کومه ګمارنه ترسره شي؛

ک) کله چې د ټولو یا یو شمېر پور ورکونکو د ګټو لپاره هر ډول تړون، جوړښت یا ترتیب ته داخل شي؛ یا

ل) نور هغه اعمال چې د قانون یا د صلاحیت په یوه محدوده کې پېښیږي چې د پورته توضیحاتو له یو مورد سره ورته وي یا ورته اغېزې ولري؛

د کار قانون: د کار نافذه قانون څخه عبارت دی؛

جواز: د کان د اکتشاف یا د کان د استخراج جواز (هر یو چې د استفادې وړ وي)

د جواز ساحه په لاندې معنا ده:

(الف) د اکتشافي جواز په اړه، هغه ځمکه چې وخت په وخت د اکتشافي جواز موضوع جوړوي؛ او

(ب) د استخراج د جواز په اړه، هغه ځمکه چې وخت په وخت د استخراج د جواز موضوع وي؛

د جواز د پای نېټه: د جواز په اړه له لاندې مواردو څخه هر هغه څه چې لومړی رامنځته شي:

أ) د جواز د وخت د ختمېدو نېټه؛

ب) له جواز څخه (یا یې یوې برخې څخه) د انصراف یا لاس اخیستو یا پرېښودو نېټه؛ او

ج) د کانونو قانون له مخې د جواز د لغوې نېټه؛

زیان: ټول زیانونه، خسارات، مصارف او لګښتونه؛

د کانونو نافذه قانون : د کانونو قانون چې کېدای شي وخت په وخت تعدیل شي؛

د کان کیندنې معلومات: ټول هغه معلومات او اطلاعات چې په جوازونو پورې یا د جواز ساحه کې په کوم منرال پورې اړه ولري.

وزارت: د افغانستان د کانونو او پټرولیم وزارت په معنا دی.

بل لوری: په لاندې معنا دی:

أ) که چیرې د کان کیندنې تړون لرونکی زیانمن شوی لوری وي، نو امارت بل/مقابل لوری بلل کیږي؛ یا

ب) که چیرې امارت زیانمن شوی لوری وي، د کان کیندنې تړون لرونکی بل لوری بلل کیږي؛

د خصوصي پانګونې قانون: د خصوصي پانګونې نافذه قانون

پروژه: په لوی مقیاس د کان کیندنې پروژه ده چې له دې تړون سره سم د کان کیندنې د تړون لرونکې له خوا د جواز په ساحه کې پلې کیږي.

پیشنهادي شوی پلان: د تړون لرونکي له لاندې پیشنهادي پلانونو څخه عبارت دی:

أ) د چاپیریال ساتنې د مدیریت پلان؛

ب) د محلي مفاد پلان؛

ج) د روغتیا او خوندیتوب پلان؛

د) د تولنیزې پراختیا پلان؛

، او د شک د مخنیوې لپاره، د ۹ مې مادې پر اساس د یوه منظور شوې پلان هر ډول پیشنهادي بدیل پکې شاملیږي؛

عامه کارونه: هغه کارونه چې د دې تړون د دریم جدول په دوهمه برخه کې ذکر شوې دي؛

د کان کیندنې د صنعت واجد شرایط مالیه ورکوونکی: نسبت یې هغې اصطلاح ته کیږي چې پر عایداتو د مالیاتو په قانون کې تشریح شوې ده؛

ترلاسه کوونکی لوری: هغه لوری دی چې محرم معلومات (په مستقیم ډول او یا هم د خپلو استازو په وسیله تر لاسه کوي)؛

نافذه مقرره: د کانونو نافذه مقرره چې کیدای شي وخت پر وخت د تعدیل وړ وي.

اړوند لوری: د یو حقوقي شخصیت په اړه هر هغه شخص ته ویل کیږي، چې د یوه یا څو منځګړو په وسیله عمده مالک وي، یا په دې حقوقي اداره کې په مستقیم او یا غیر مستقیم ډول د مشارکت عمده برخه لري؛

د یوه لوري استازی په لاندې معنا دی:

أ) له هغه لوري سره اړوند یو لوری؛ او

ب) آمر، رئیس، کارکوونکی، استازی، مفتش، مشاور، شریک، ګډ پانګوال، مشاور یا د هغه لوري قراردادي یا د هغه لوري اړوند لوری؛

اړینه بیمه (تکافل): د عامه مسؤلیت بیمه (تکافل) او هر هغه بیمه (تکافل) چې د اسلامي شریعت او نافذه قوانینو لخوا اړینه بلل شوې وي؛

د بیا میشتېدنې کمېټه: هغه کمېټه ده چې د استملاک په برخه کې د استملاک نافذه قانون سره سم جوړیږي؛

د بیا میشتېدنې د پروژې د تطبیق پلان: معنا یې د بیا میشتیدنې د کمیټې لخوا د استملاک نافذه قانون سره سم د هغو اشخاصو د بیا میشتیدنې لپاره چمتو شوی پلان دی چې څمکه یې په اجباري توګه استملاک شوې وي.

ځانګړي شرایط: معنا هغه خاص شرایط چې په څلورم جدول کې ذکر شوې دي؛

د امارت تضمینونه: هغه تضمینونه او ژمنې چې په ۳۸،۱ ماده کې روښانه شوي دي؛

د مالیاتو نافذه قوانین: د مالیاتو په اړه ټول نافذه قوانین (د ګمرکاتو نافذه قانون او پر عاید د مالیاتو نافذه قانون په ګډون)؛

دریم لوری: د کان کیندنې د قراردادي او یا هم د هغه اړوند لوري څخه پرته بل لوری؛

تضمین: د کان کیندنې د قراردادي تضمین او یا هم د امارت تضمین ؛ او

تفسیر

1.2 د دغه تړون په تفسیر کې لاندې موارد شاملېږي، مګر دا چې محتویات یې بل ډول ایجاب وکړي:

1.2.1 عنوانونه یوازې د آسانتیا په خاطر ځای پر ځای کېږي او د دغه تړون د محتویاتو پر تشریح کوم اغېز نه لري؛

1.2.2 د شخص په اصطلاح کې هر فرد، شرکت، کمپنې، موسسه، حکومت، امارت یا د امارت اداره یا یوه تولنه، اړونده مرجع، ګډه پانګونه، د مشارکت کنسرشیوم (ولو که بېل حقوقي شخصیتونه ولري او یا یې و نه لري) شاملېږي؛

1.2.3 که یوې کلیمې یا عبارت ته یوه مشخصه معنی ورکړل شوې وي، د دغه کلیمې یا عبارت راتلل د بحث په بله برخه کې، یا یې بله ګرامري بڼه ورته معنا لري؛

1.2.4 یوه کلیمه چې مفرد ښیي، د هغه کلیمې جمع هم ښیي او یوه کلیمه چې جمع ښیي، د همدغې کلیمې مفرد هم ښیي؛

1.2.5 هر جنسیت ته اشاره د هغه بل جنسیت هم ښیي؛

1.2.6 د 'شامل' یا 'شاملېږي' کلیمې ته مراجعه پرته له کوم محدودیت څخه تعبیر کېږي؛

1.2.7 د تړون یوه لوري، بند، جدول او یا ضمیمې ته اشاره، د دغه تړون یوه لوري، بند، جدول او یا هم ضمیمې ته اشاره ده؛

1.2.8 یوه لوري، یو سند یا هوکړه لیک ته (ددې تړون په شمول) په اشاره کې، د هغه لوري د کار اجرا کوونکي، مدیران، ځایناستي او مجاز استازي شاملېږي، په شمول د هر هغه کس چې تبدیل شوی وي؛

1.2.9 یوه سند یا هوکړه لیک ته اشاره (د دغه تړون په ګډون) هغه سند یا هوکړه لیک ښیي چې وخت پر وخت تعدیل شوی، نوی شوی، ضمیمه شوی او یا عوض شوی وي؛

1.2.10 جدولونه او ضمیمې د دغه تړون برخه جوړوي؛

1.2.11 په تضمینونو کې تناقض او یا هم د تړون نقض ته له اشارې څخه موخه هغه تضمینونه دي چې واقعي، بشپړ او یا صحیح نه وي، یا هم ګمراه کوونکي او خطا ایستونکي وي؛ او

1.2.12 د کان کېندنې د دغه تړون هېڅ حکم باید د بل لوري په زیان له دې کبله تعبیر نه شي، چې ګویا نوموړی طرف د دې تړون د مسودې د ترتیب یا په دې تړون کې د کوم حکم د درج کولو مسئولیت درلود.

کاري ورځې او د وخت محاسبې ته اشاره

1.3 په دغه تړون کې هدف په لاندې ډول دی، مګر دا چې محتویاتو کې په بل ډول روښانه شوې وي:

1.3.1 له ورځې څخه موخه د وخت هغه موده ده چې په نیمه شپه کې پیلېږي او ۲۴ ساعته وروسته پای ته رسېږي؛

1.3.2 د ورځې له وخت څخه موخه د کابل، افغانستان وخت دی؛

1.3.3 له کاري ورځې څخه موخه د اونۍ ټولې ورځې شاملېږي، پرته له جمعې او عمومي رخصتیو، په کومو کې چې بانکونه د عمومي کاروبارونو لپاره په کابل، افغانستان کې پرانیستې وي؛

1.3.4 له 'میاشتې' څخه موخه د هجري شمسي جنتری میاشت او له 'کال' څخه موخه هجري شمسي کال دی؛

1.3.5 که د یوه فعالیت یا یوې پېښې ورځ یا د وخت یوه موده له یوې ټاکلې نېټې یا ورځې څخه مشخصه شوې وي، دغه ورځ په محاسبه کې نه شمېرل کېږي؛ او

1.3.6 که د دغه تړون پر اساس د دغه تړون د کوم فعالیت د ترسره کېدو ورځ، کاري ورځ نه وي، نو ورځ راتلونکې کاري ورځ تفسیر کېږي او فعالیت باید په راتلونکې کاري ورځ ترسره شي.

غوره هڅې

1.4 د دغه تړون هر حکم یو اړخ د «غوره هڅې» په ترسره کولو مکلف کوي، ترڅو د یو کار له ترسره کولو یا د یو څه د ترسره کېدو په اړه داډ حاصل شي ، خو په لاندې برخو کې د مکلفیت د ایجاد سبب نه شي:

1.4.1 د کوم شخص پر وړاندې کوم قانوني عمل یا اقدام وکړي؛

1.4.2 په مطلق ډول مکلفیت وټاکل شي چې یو کار دې ترسره شي یا ترسره کېږي، یا یا

1.4.3 داسې یو لګښت تحمیل شي چې د شرایطو مطابق تر معقولې کچې لوړ وي .

2 د نافذه قوانینو ارجحیت؛ ظرفیت او اداره

ارجحیت

2.1 که چېرې د لاندې نافذه قوانینو او اسنادو:

2.1.1 د دې تړون؛

2.1.2 د کانونو نافذه قانون؛

2.1.3 د هر جواز شرایط؛ او

2.1.4 نورو مصدقه اسنادو ،

ترمنځ تناقض یا ټکر موجود وي، نو په دې صورت کې، پورتنیو اسنادو ته په ترتیب سره مراجعه کېږي.

ظرفیت او استازې اداره

2.2 وزیر دغه تړون د خپل اهلیت پر بنسټ د امارت په استازیتوب لاسلیک کوي.

2.3 د دې تړون لرونکی مني چې وزارت د امارت له خوا د استازي په توګه ټاکل شوی دی، تر څو د هغه په وسیله د امارت حقوق اعمال او د دغه تړون له مخې خپل مکلفیتونه ترسره کړي.

لومړی برخه: د تړون موده او د جوازونو ورکول

3

د تړون ثبت او خپرول

3.1 امارت مکلف دی چې د اړخونو له خوا د تړون تر لاسلیک وروسته به، وزارت په ۱۰ کاري ورځو کې:

3.1.1 د کانونو د نافذه قانون او مقرري سره سم به دغه تړون په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او

3.1.2 وزارت به د دغه تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذینفع مالکینو جزییات خپروي.

3.1.3 یو داسې لیکلی حکم به صادروي چې تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د تړون لومړی جدول په دریمه برخه کې مشخصه شوې ځمکې ته لاس رسی ومومي، خو تر هغه بریده چې نوموړې ځمکه د ۷,۱,۲ مادې د حکمونو مطابق د هر پیشنهادي پلان د نهایي کولو لپاره اړینه وي، مشروط پر دې چې تړون لرونکی به د جواز تر ورکړې پورې د ساحوي کار د اختلال اجازه نه لري.

3.1.4 موده

3.2 د دغه تړون اجرا د انفاذ له نېټې څخه پیلېږي او په لاندې مواردو کې چې هر یو یې لومړی واقع شو، پر اساس یې تړون پای ته رسېږي:

3.2.1 هغه نېټه چې پر اساس یې دغه تړون د ۴,۶ او د ۴۶,۲ مادې د حکمونو مطابق پای ته رسېږي؛ او

3.2.2 هغه نېټه چې؛

3.2.2.1 کله د دغه ترون طرفين په ليکلي ډول د ترون د پای ته رسولو په اړه هوکړې ته ورسيږي؛ او

3.2.2.2 د ترون پای ته رسېدل د اقتصادي کمېسيون له خوا منظور شي (د ترون دغه پای ته رسيدل د کان کيندني د تخنيکي کمېټې د وړانديز په تعقيب کيږي).

4 د اکتشافي جواز ورکول

د اکتشافي جواز د حسن اجراء لپاره ضمانت

4.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د ترون د اجرا تر نېټې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جريان کې په اکتشافي پروګرام کې د شويو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي. (دا په هغه صورت کې چې د اجرا ضمانت د ترون د اجرا تر نېټې مخکې وزارت ته نه وي وړاندې شوی.)

4.2 ترون لرونکی مني چې وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راتلل، د تقصير يو مورد ګڼل کيږي.

مقدم شرايط

4.3 مقدم شرطونه يوازې د امارت د منفعت لپاره دي او کيدای شي چې د يوې ليکلي خبرتيا له لارې د ترون لرونکي لپاره معاف کړل شي.

4.4 هر لوری بايد خپلې پوره هڅې وکاروي ترڅو د مقدمو شرطونو پلي کيدل د اجرا له نيټې وروسته يا د اختتام تاريخ مخکې په داېمن ډول ترسره شي.

4.5 يو لوری بايد سملاسي:

4.5.1 د ترون هر لوری بايد ژر تر ژره يو بل ته د مقدمو شرطونو د پلي کيدو يا نه پلي کيدو په اړه په ليکلي بڼه خبر ورکړي.

4.5.2 د قرارداد نورو لوريو ته مرستندويه اسنادونه او لاسوندونه چمتو کول لازمي دي تر څو وکتل شي چې مقدم شرطونه پلي شوي او يا هم د پلي کيدو وړ نه دي.

4.6 د ترون هر لوری کولای شي چې د ۴,۷ مادې پر بنسټ د ترون بل لوري ته د ليکلي خبرتيا په ليږلو سره ترون په لاندې مواردو کې فسخ کړي:

4.6.1 کله چې يو مقدم شرط پوره نه شي او د ۴,۳ مادې پر اساس نوموړی مقدم شرط د ۳۵ کاري ورځو په جريان کې معاف شوی نه وي؛

4.6.2 کله چې يو لوری د يو مقدم شرط له پوره کيدو څخه راضي نه وي يا هم نوموړی شرط د ۴,۳ مادې پر اساس د ترون د پای نېټې سره سم يا تر هغه مخکې معاف شوی نه وي.

4.7 امارت نه شي کولی چې د ۴,۶ بند پر بنسټ دغه ترون فسخ کړي، مګر دا چې:

4.7.1 امارت د ۴,۴ او ۴,۵ بندونو پر اساس يې خپل مکلفيتونه ترسره کړي وي؛ او

4.7.2 د فسخ پيشنهاد د اقتصادي کمېسيون له خوا منظور شي (د کانونو د تخنيکي کميټې له سپارښتنې وروسته).

4.8 که چيرې دا ترون د ۴,۶ بند پر بنسټ فسخ کړای شي، نو ۴۷ ماده د پلي کيدو وړ ګرځي.

د اکتشافي جواز ورکړه

4.9 امارت مکلف دی چې څومره ژر ممکنه وي ترون لرونکي ته د اکتشاف جواز د ۱۵ کاري ورځو په جريان کې چې د لاندې نېټې څخه محاسبه کيږي، ورکړي:

4.9.1 د انفاذ نېټه

4.9.2 هغه نېټه چې د ترون لرونکي د ۴,۱ مادې پر اساس وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړی وي؛ او

4.9.3 هغه نيټه چي کله هر يو مقدم شرط پوره يا هم د ۴,۳ مادې پر اساس معاف شوی وي؛ .،

4.10 امارت ژمنه کوي چي وزارت به د اکتشاف د جواز تر صدور وروسته د ۱۰ کاري ورځو په بهير کي لاندې چارې سرته رسوي:

4.10.1 د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د اکتشاف جواز به په رسمي دفتر کي ثبتوي؛ او

4.10.2 د کانونو نافذه قانون او مقررې پر اساس به د اکتشاف جواز يوه کاپي خپروي.

5 د استخراج د جواز ورکړه

د لومړيتوب حق

5.1 د تړون د مودې په جريان کې، تړون لرونکی د اکتشافي جواز د ساحې د ټولې يا يوې برخې لپاره د استخراج د يو يا څو جوازونو د ترلاسه کولو په برخه کې د لومړيتوب حق درلودلای شي.

د استخراج جواز لپاره غوښتنه

5.2 تړون لرونکی کولای شي چي له اړينو اسنادو سره يو ځای د استخراج د جواز د ترلاسه کولو لپاره وزارت ته خپل غوښتنليک وسپاري.

5.3 د شک د مخنيوي په خاطر، د چاپيريالي مديريت پلان، د محلي ګټي پلان او د روغتيا او خونديتوب پلان چي د ۵,۲ فقرې سره سم وړاندې شوي وي، ښايي چي په هماغه بڼه وي او يا هم ښايي عوض شوي وي، چي په دې صورت کي د چاپيريالي مديريت منظور شوی پلان، د محلي ګټي منظور شوی پلان او د روغتيا او خونديتوب منظور شوی پلان ګڼل کيږي.

د کان کيندني پروپوزل منظوري

5.4 د ۵,۲ مادې سره سم د اړينو اسنادو له ترلاسه کولو وروسته، امارت ژمنه کوي چي وزارت او د کان کيندني تخنيکي کميټه خپل مکلفيتونه پر وخت ادا کوي او هغه مشخص زماني چوکاټ به په پام کي نيسي چي د اقتصادي کميسيون لخوا په تصويب شويو لارښودونو کي مشخص شوی وي.

5.5 امارت ژمنه کوي چي وزارت به د لاندې مواردو په اړه تړون لرونکي ته ژر تر ژره ليکلی خبر ورکوي:

5.5.1 د اقتصادي کميسيون له خوا د کان کيندني د اړونده پروپوزل رد يا تائيد؛ او

5.5.2 په هغه صورت کي چي د کان کيندني پروپوزل تائيد شي او د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د استخراج جواز تر صدور وروسته د کان کيندني په پروپوزل کي د نويو شرايطو ځای پر ځای کول وړانديز شي.

5.6 تړون لرونکی مني چي، د استخراج جواز به تر هغي نه ورکول کيږي، تر څو چي اقتصادي کميسيون د کان کيندني اړوند پروپوزل نه وي تصويب کړی او د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم اړين اسناد يي نه وي چمتو کړي.

د استخراجي جواز لپاره د اجرا ضمانت

5.7 تړون لرونکی مکلف دی چي د کان کيندني منظور شوي پروپوزل کي د شويو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د اجرا ضمانت تر هغي خبرتيا وروسته د ۴۰ کاري ورځو په جريان کي وړاندې کړي، کله چي وزارت د ۵,۵ مادې سره سم د تړون لرونکي د کان کيندني پرپوزل تاييد کړي.

5.8 تړون لرونکی مني چي که چيرې نوموړی د ۵,۷ مادې پربنسټ وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کي پاتي راشي، نو دغه عمل د ۴۱,۱ مادې پر اساس د تقصير يو مورد ګڼل کيږي.

د استخراج جواز ورکول

5.9 د ۵,۱۰ مادې پر اساس، امارت ژمنه کوي چې وزارت به د استخراج جواز چې تړون لرونکي د ۵,۲ مادې پر اساس د هغه غوښتنه کړې ده، څومره چې ژر شوني وي، د ۱۵ کاري ورځو په جریان کې د لاندې شرایطو له پوره کېدو وروسته تړون لرونکي ته ورکوي:

5.9.1 له هغې نېټې وروسته کله چې اقتصادي کمېسیون د ۵,۲ مادې سره سم استخراجي پروپوزل تایید کړي او د استخراجي پروپوزل په اړه شرایط مشخص کړي، او

5.9.2 له هغې نېټې وروسته کله چې تړون لرونکی د ۵,۷ مادې سره سم وزارت ته د اجرا ضمانت وراندې کړي.

5.10 د ۵,۹ مادې سربېره، تړون لرونکي مني چې، وزارت تر هغې تړون لرونکي ته د استخراج جواز نه ورکوي، مګر دا چې وزارت رضایت او داډ حاصل کړي چې تړون لرونکي د دې تړون او د کانونو نافذه قانون او مقررې ټول مفادات رعایت کړي دي.

5.11 امارت ژمنه کوي چې د استخراج جواز تر صدور وروسته به وزارت د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې لاندې کارونه ترسره کوي:

5.11.1 د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم په رسمي دفتر کې د استخراجي جواز ثبتول؛ او د استخراجي جواز د یوه کاپي خپرول.

6 د جواز ساحه

د اکتشاف جواز

6.1 تړون لرونکی مني چې د اکتشاف جواز له ترلاسه کولو وروسته، نوموړی جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي تر څو په ۱۰,۱ ماده کې درج شوي فعالیتونه د جواز په ساحه کې اجرا کړي، خو لاندې ساحه پکې نه شاملېږي:

6.1.1 هغه ساحه چې، د کانونو نافذه قانون له مخې تړون لرونکي ترې وخت پر وخت انصراف کړی وي؛ او

6.1.2 هغه ساحه چې د ۶,۲,۲ مادې مطابق د اکتشاف جواز یې لغوه شوی وي.

6.2 تړون لرونکی دا مني چې، د جواز د ټولې یا یوې برخه ساحې په اړه چې په ۶,۱ ماده کې ورته اشاره شوې، د اکتشاف جواز به:

6.2.1 د هغې ساحې په اړه د تطبیق وړ وي، چې د استخراجي جواز په ساحه کې نه راځي؛ او جواز د هغې ساحې په اړه چې د کتې اخیستنې د جواز تابع نه ده؛ د اعتبار وړ وي؛ او

6.2.2 د جواز د هغې برخې ساحې په اړه چې د استخراجي جواز تابع نه وي، فسخ شوی وي.

د استخراج جواز

6.3 تړون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته، نوموړی جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې په ۱۱,۱ ماده کې ذکر شوي فعالیتونه د جواز ساحه کې ترسره کړي، خو هغه ساحې پکې نه شاملېږي چې تړون لرونکي د نافذه قانون له حکمونو سره سم ترې انصراف کړی وي.

6.4 تړون لرونکی مني چې، د استخراج جواز ساحه به تر هغې اندازې نه پراخېږي، کوم چې د استخراجي فعالیتونو لپاره په قانع کوونکي توګه اړینه بلل کېږي.

دویمه برخه: د پلانونو تسلیمول او منظوري

7 عمومي پلانونه

وراندیز شوي پلانونه

7.1 تړون لرونکی دا مني چې:

7.1.1 تړون لرونکي ته د دغه تړون ورکړه د پیشنهادي پلانونو د هغو نسخو پر بنسټ ترسره شوی، چې د داوطلبی اسناد هم پکې شامل دي ؛ او

7.1.2 د پیشنهادي پلانونو هغه نسخې چې د منظوری لپاره وړاندي شوي دي، باید د پیشنهادي پلانونو هغو نسخو سره ورته وي چې د داوطلبی اسناد پکې شامل دي او یوازې په هغه بڼه د بیاکتنې تابع دي چې د اړینو تعدیلاتو مستلزم وي او د تاییدوونکي یا باصلاحیته مرجع نظریات په پام کې ونیسي.

منظور شوي اړین پلانونه

7.2 تړون لرونکی مني چې د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز د یو شرط په توګه په ساحه کې د کیندنې د کار تر پیل مخکې، باید د هر پیشنهادي پلان لپاره له اړونده صلاحیت لرونکي مرجع څخه منظوري ترلاسه کړي (البته دا په هغه صورت کې چې د اکتشافي یا استخراجي جواز تر صدور مخکې، پلان د باصلاحیته مرجع له خوا نه وي منظور شوی.)

منظور شویو پلانونو ته عامه لاسرسی

7.3 تړون لرونکی مني چې منظور شوي پلانونه به د کانونو نافذه قانون سره سم د عامه لاسرسي وړ وي.

د داخلي امنیت پلان

7.4 د شک د مخنیوي لپاره:

7.4.1 دویمه برخه د داخلي امنیت د پلان په اړه د تطبیق وړ نه ده؛ او

7.4.2 د داخلي امنیت د پلان منظوري او یا هم د داخلي امنیت په منظور شوي پلان کې تغیرات د ۲۸مې مادې پر اساس تنظیمیږي.

8 د پلانونو منظوري

د باصلاحیته مرجع له خوا ارزونه او منظوري

8.1 که چیرې:

8.1.1 د اکتشافي جواز په صورت کې، د داوطلبی پروسې په جریان کې د تړون لرونکي لخوا وړاندي شوی پلان د انفاذ له نیټې څخه مخکې د اړونده با صلاحیته مرجع لخوا منظور شوی نه وي؛ یا

8.1.2 د استخراجي جواز په صورت کې، د استخراج وړاندې شوی پلان چې د تړون لرونکي له خوا د کانونو نافذه قانون پر اساس وړاندې شوی وي او د استخراجي جواز تر ورکړې مخکې د اړونده باصلاحیته مرجع له لوري نه وي منظور شوی،

امارت ژمنه کوي چې د انفاذ یا د استخراجي جواز تر ورکړې وروسته تر کوم حده چې عملي وي لاندې اقدامات ترسره کوي:

8.1.3 اړونده باصلاحیته مرجع د کانونو نافذه قانون او مقررې له مخې د پیشنهادي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او.

8.1.4 که چیرې منظوروونکې مرجع.

8.1.4.1 د كانونو نافذه قانون مطابق نوموړی وړاندې شوی پلان منظور کړي، نو نوموړی مرجع باید ترون لرونکي ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي (له هغو شرایطو سره یو ځای چې د پلان د منظورۍ لپاره وضع شوي وي.))؛ یا

8.1.4.2 د كانونو نافذه قانون مطابق نوموړی وړاندې شوی پلان تعدیل ته اړتیا لري او یا د نوموړي وړاندې شوي پلان په اړه خپل نظر وړاندې کوي، نو دغه منظوروونکي مرجع باید ترون لرونکي ته په لیکلي بڼه د پلان تعدیل او یا نظر څخه خبر کړي (البته که چیرې د تطبیق وړ وي).

د منظوروونکي مرجع له خوا د تعدیلاتو غوښتنه

8.2 که چیرې منظوروونکي مرجع د ۸,۱,۴,۲ مادې پر اساس ترون لرونکي ته خبرتیا لیږي، نو:

8.2.1 ترون لرونکی باید پر وړاندې شوي پلان بیا کتنه وکړي ترڅو اړین تعدیلات په پلان کې شامل کړي او هم هغه نظریات په پام کې ونیسي چې د تائیدوونکي مرجع له خوا وړاندې شوي دي؛

8.2.2 ترون لرونکي باید وړاندې شوی پلان (د ۸,۲,۱ مادې پر اساس د پلان د بیاکتل شوي نسخې په شمول) د هغه بیا کتنې په ګډون چې په ۸,۲,۱ بند کې اشاره ورته شوې) د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته تسلیم کړي؛

8.2.3 د ۸,۲,۲ مادې پر اساس، د وړاندې شوي پلان له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، امارت ژمنه کوي چې منظوروونکي مرجع به وړاندې شوی پلان بیا ارزوي او د ۸,۱,۳ او ۸,۱,۴ مادو د پړاونو مطابق به ترون لرونکي ته خبر ورکوي؛ او

8.2.4 هغه پړاوونه چې په ۸,۲,۱ او ۸,۲,۳ مادو کې ورته اشاره شوې ، تر هغې به تکرارېږي ترڅو چې منظوروونکي مرجع د كانونو نافذه قانون پر اساس اړونده پلان منظور کړي. .

9 د منظور شویو پلانونو عوض کول

د داما پلان عوض کول

9.1 ترون لرونکی مکلف دی چې منظور شوی پلان نوی او بیا کتنه پرې وکړي او د كانونو نافذه قانون او مقررې د غوښتنې په صورت کې نوی وړاندې شوی پلان به د منظور شوي پلان پر ځای استفاده او وړاندې کړي.

9.2 ترون لرونکی مني چې نوموړی کولای شي چې له نافذه مقررې سره سم وزارت ته د پیشنهادي پلان په وړاندې کولو سره د یو منظور شوي پلان د عوض کولو لپاره وړاندیز وکړي (ولو که په پلان کې دغه بدلونونه د ۹/۱ مادې له مخې یا هم په بل ډول اړین ګڼل شوي وي.)

د منظوروونکي مقام له خوا ارزونه او منظوري

9.3 امارت ژمنه کوي چې د ۹,۲ مادې پر اساس د وړاندې شوي پلان له ترلاسه کولو وروسته څومره چې ژر عملي وي:

9.3.1 اړونده منظورونکي مقام باید وړاندې شوی پلان د كانونو نافذه مقررې مطابق و ارزوي؛ او

9.3.2 که چیرې نوموړي منظوروونکي مقام:

9.3.2.1 وړاندې شوی پلان د كانونو نافذه مقررې مطابق منظوروي، باید سملاسي ترون لرونکي ته د منظورۍ او د منظورۍ د نویو شرایطو د جزییاتو په اړه په لیکلي بڼه خبر ورکړي؛ یا

9.3.2.2 که په وړاندې شوي پلان کې د کانونو نافذه مقررې پر اساس تعدیلاتو ته اړتیا وي یا هم د یاد پلان په اړه نظر وړاندې شوی وي، منظوروونکي مقام به د تعدیلاتو یا نظر په اړه تړون لړونکي ته سملاسي خبر ورکوي (البته که د تطبیق وړ وي.)

هغه تعدیلات چې منظوروونکي مقام یې غوښتنه کوي

9.4 که چیرې د یوې منظوروونکي مرجع له خوا د ۹،۳،۲،۲ مادې له مخې تړون لړونکي ته خبرتیا لیږل کیږي، نو په دې صورت کې به ۸،۲،۱ او ۸،۲،۴ مادې له لازمو تغیراتو سره د تطبیق وړ وي.

دریېمه برخه: په جواز کې ژمنه شوي حقوق

10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

10.1 تړون لړونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته د اکتشاف جواز تړون لړونکي ته اجازه ورکوي چې د اکتشاف جواز، ددې تړون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د نمونو راټولولو د مالکیت حق

10.2 د ۱۰،۳ مادې په پام کې نیولو سره:

10.2.1 تړون لړونکی مکلف دی چې ټولې منرالي نمونې او برمه کاري (Core Drilling) د جیولوجیکي سروې لپاره چمتو کړي او همدارنګه د کانونو نافذه قانون له مخې د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسیدو، انصراف او فسخ څخه وروسته ټول اکتشافي معلومات وزارت ته سپاري؛ او .

10.2.2 د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسیدو، انصراف یا فسخ وروسته د ټولو منرالي نمونو، برمه کارۍ او هم د اکتشافي معلوماتو د مالکیت حق له تړون لړونکي څخه امارت ته انتقالیږي.

10.3 د دې تړون پر ۱۰،۲ مادې او د کانونو نافذه قانون سربیره:

10.3.1 تړون لړونکی اړ نه دی، چې د جیولوجیکي سروې لپاره د منرالونو نمونې، د برمه کارۍ یا اکتشاف معلومات چمتو کړي؛ او

10.3.2 امارت به د کانونو د نمونو، د برمه کارۍ یا اکتشافي معلوماتو د مالکیت ترلاسه کولو حق نه لري،

خو په دې شرط چې دا دول منرالي نمونې، د برمه کارۍ معلومات یا اکتشافي معلومات د جواز د ساحې په یوې برخې پورې چې د استخراج د جواز په ورکولو کې لغوه کیږي، اړه ولري، لکه څرنګه چې ۶،۲،۲ ماده کې ورته اشاره شوې ده.

11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

11.1 تړون لړونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته، د استخراج جواز تړون لړونکي ته اجازه ورکوي چې د استخراج جواز، ددې تړون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د منرالونو د مالکیت حق

11.2 د ۱۱،۴ مادې په رعایت، د منرالونو د نوعیت په تفکیک سره ټول هغه منرالونه چې د استخراج د جواز او د دې تړون د شرطونو مطابق را ایستل کیږي په هیواد دننه کې د بشپړ پروسس او د امارت د ونډې ورکولو څخه وروسته د دغه تړون مطابق د تړون لړونکي ملکیت ګڼل کیږي.

11.3 تړون لړونکی مکلف دی چې ټولې منرالي نمونې او برمه کاري د جیولوجیکي سروې لپاره چمتو کړي او همدارنګه د استخراجي جواز د مودې له پای ته رسیدو، انصراف او فسخ څخه وروسته ټول استخراجي معلومات وزارت ته وسپاري.

11.4 د استخراجي جواز د مودې تر پای ته رسېدو، انصراف یا فسخ وروسته، د ټولو منرالي نمونو او برمه کاری د مالکیت حق له ټرون لرونکي څخه امارت ته انتقالېږي.

څلورمه برخه: د جواز شرطونه

12 د اکتشافي جواز شرطونه

شرطونه

12.1 ټرون لرونکی د اکتشافي جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

12.1.1 د کانونو نافذه قانون؛

12.1.2 ددغه ټرون د لومړي جدول په دویمه برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره هغه اضافي شرطونه چې ټرون لرونکی يې باید رعایت کړي.)؛ او

12.1.3 د کانونو د نافذه مقرری شرطونه

د اکتشاف د منظور شوي پروګرام تعدیل

12.2 ټرون لرونکی بنايي وزارت ته د اکتشاف د نوي تعدیل شوي پیشنهادي پروګرام په وړاندې کولو سره په منظور شوي اکتشافي پروګرام کې د تعدیل یا بدلون غوښتنه وکړي.

12.3 ټرون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، وزارت بنايي د کانونو د تخنیکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسیون تر منظورۍ مخکې د بدلون هغه غوښتنه چې د دې ټرون د ۱۲,۲ مادې پر اساس ترسره شوې ده، تایید یا رد کړي.

12.4 امارت ژمنه کوي چې وزارت به د وړاندیز شوي بدلون د رد یا تایید په اړه سملاسي ټرون لرونکي ته په لیکلي بڼه خبر ورکوي.

د منظور شوي اکتشافي پروګرام خپرول

12.5 ټرون لرونکی مني چې د منظور شوي اکتشافي پروګرام یوه کاپي د کانونو نافذه قانون د حکمونو مطابق د عامه لاسرسي وړ وي.

13 د کټې اخیستنې جواز شرطونه

شرطونه

13.1 ټرون لرونکی د کټې اخیستنې جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

13.1.1 د کانونو نافذه قانون؛ او

13.1.2 د دغه ټرون د دویم جدول په لومړۍ برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره نور هغه اضافي شرطونه چې ټرون لرونکی يې باید رعایت کړي)، د کان کیندنې د اړوندو هغو شرایطو په ګډون چې د اقتصادي کمېسیون له لوري د جواز تر صدور وروسته وضع کېږي.

پنځمه برخه: مالي موضوعات

14 د ځمکې د سطحې کرایه

14.1 دې ته له پام پرته چې د ځمکې سطحې کرایه امارت، مالک او یا هم د جواز د ساحې د یوې برخې مستاجر ته تادیه کېږي، ټرون لرونکی باید د هر مالي کال په پیل کې امارت ته د ځمکې د سطحې کرایه په لاندې توګه تادیه کېږي:

14.1.1 د اکتشاف مرحلې په لومړۍ دوره کې ۳۷۵ افغانۍ في هکتار

14.1.2 د اکتشاف په دوهمه مرحله کې ۷۵۰ افغانۍ في هکتار

14.1.3 د اکتشاف په دریمه مرحله کې ۱۱۲۵ افغانی فی هکتار

14.1.4 د کتې اخیستنې په مرحله کې ۱۸۷۵ افغانی فی هکتار

14.2 تړون لرونکی منې، که د جواز د ساحې د یوې برخې د ځمکې د سطحې د یوې برخې کرایه د ځمکې مالک یا مستاجر ته د تادیې وړ وي، اړوند مقدار به د تړون لرونکې په وسیله وزارت ته تادیه کیږي (څرنګه چې په ۱۴,۱ ماده کې ذکر شوي) او بیا به د وزارت له خوا د کانونو نافذه مقررې سره سم د ځمکې مالک ته سپارل کیږي.

15 فیسونه

15.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د نافذه مقررې سره سم وزارت ته ټول اړین فیسونه تادیه کړي.

16 حق الامتیاز (رویالتي)

د حق الامتیاز مکلفیتونه

16.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د استخراجي جواز مطابق له ترلاسه کړې د اوسپنې نهایي محصول (په هیواد دننه د بشپړ پروسس) څخه ۱۳٪ حق الامتیاز (رویالتي) امارت ته ورکړي. البته رویالتي د ناخالصه عایداتو څخه اخیستل کیږي.

د خپلواک کارپوه لګښتونه

16.2 تړون لرونکی منې چې:

16.2.1 له نافذه مقررې سره سم د خپلواک متخصص د ټولو فیسونو او لګښتونو د ورکړې مسئولیت لري؛

16.2.2 له نافذه مقررې سره سم وزارت ممکن دا غوښتنه وکړي چې:

16.2.2.1 تړون لرونکی د خپلواک کارپوه فیسونه او لګښتونه مستقیم هماغه خپلواک کارپوه ته ورکړي؛ یا

16.2.2.2 تړون لرونکی د خپلواک کارپوه ټول هغه فیسونه او لګښتونه چې د وزارت لخوا ورکړل شوي، د اړوندو رسیدونو د کاپي په ترلاسه کولو سره بېرته وزارت ته تادیه کړي.

16.3 که چېرې وزارت د نافذه مقررې سره سم یو خپلواک کارپوه استخدام کړي، نو:

16.3.1 وزارت کولای شي چې د خپلواک کارپوه تر استخدام وروسته د یوې لیکلي خبرتیا له لارې له تړون لرونکي څخه غوښتنه وکړي چې د خپلواک کارپوه د فیسونو او لګښتونو مجموعي مقدار پیسې وزارت ته تادیه کړي (څرنګه چې د خپلواک کارپوه د استخدام په شرایطو کې او یا هم په بل ډول د وزارت له خوا مشخص شوي وي)؛ او

16.3.2 که چېرې وزارت د ۱۶,۳,۱ مادې مطابق تړون لرونکي ته خبرتیا لیږي، نو:

16.3.2.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د خبرتیا له نېټې څخه وروسته د ۱۵ کاري ورځو په جریان کې وزارت ته په خبرتیا کې تعین شوې مقدار پیسې ورکړي؛

16.3.2.2 د تړون لرونکي له خوا په ۱۶,۳,۲,۱ ماده کې د ذکر شویو مکلفیتونو رعایت ته په پام سره، تر هغې چې تړون لرونکی د ۱۶,۳,۲,۱ مادې پر اساس د خپلواک کارپوه فیسونه او لګښتونه تادیه کوي، وزارت مکلف دی چې د خپلواک کارپوه د استخدام د شرایطو پر اساس د یاد کارپوه ټول فیسونه او لګښتونه تادیه کړي؛ او

16.3.2.3 که چېرې د خپلواک کارپوه ټول فیسونه او لګښتونه:

16.3.2.3.1 د ۱۶,۳,۲,۱ مادې مطابق د تړون لرونکي لخوا له تادیه شوې مقدار څخه ډیر وي، نو تړون لرونکی د نافذه مقررې له مخې د دغو فیسونو او لګښتونو د پاتې برخې مبلغ د تادیې مسؤل دی؛ یا

16.3.2.3.2 که چېرې د ۱۶,۳,۲,۱ مادې مطابق د تړون لرونکي لخوا له تادیه شوې مقدار څخه کم وي، نو امارت ژمنه کوي چې وزارت به د خپلواک کارپوه د فیسونو او لګښتونو

د نهايي بېل له ترلاسه کولو وروسته څومره چې ژر عملي وي. پاتې ياد مبلغ بېرته تړون لرونکي ته تاديه کوي.

17 ماليات

ماليات په عمومي ډول

17.1 د ۱۷٫۲ مادې حکم ته په پام سره، تړون لرونکی او د هغه ټول استازي مکلف دي چې له نافذه قوانينو سره سم خپل ټول ماليات او محصولات تاديه کړي.

معافيتونه

17.2 د تړون ارخونه منې چې، د کانونو نافذه قانون سره سم تړون لرونکی له دې کبله د ځمکې د ماليې پر ورکولو مکلف نه دی چې جواز لري.

د استخراجي صنايعو پر شرايط برابر ماليه ورکوونکی

17.3 تړون لرونکی د استخراجي جواز له ترلاسه کولو سره سم، د مالياتي نافذه قوانينو پر اساس د استخراجي صنايعو واجد شرايط ماليه ورکوونکی ګڼل کېږي.

د مالياتي فورمونو ترتيب او تسليمول

17.4 تړون لرونکی مکلف دی چې خپله بيلانس پاڼه او د هر کال نور مالي راپورونه د مالياتو نافذه قانون او د محاسبې د معيارونو مطابق ترتيب کړي.

17.5 څومره ژر چې شوني وي، د تړون لرونکي له خوا د هر مالي کال لپاره د مالي راپورونو له چمتو کولو وروسته، چې دغه راپورونه بايد د راتلونکي مالي کال تر پيل وروسته تر ۳ مياشتو پورې د زياتې مودې لپاره و نه ځنډېږي، تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې پانګونې راپور وزارت ته وسپاري.

17.6 د هر کال مالي راپورونه بايد له لاندې اسنادو سره مل وي:

17.6.1 له ټولو دخيلو ارخونو سره د تړون لرونکي د ترسره شويو معاملو لېست، چې ټول مالي حسابونه پکې منعکس شوي وي او په هره معامله کې لاندې موضوعات په ګوته کړي:

17.6.1.1 دخيل لوري؛

17.6.1.2 د معاملې اندازه؛

17.6.1.3 د معاملې موضوع؛ او

17.6.1.4 دا چې آيا معامله د تړون لرونکي او د معاملې د مقابل لوري تر منځ د بيې د کوم تړون پر اساس رامنځته شوې ده که نه؛ او

17.6.2 يو تاييدي سند چې د تړون لرونکي د مالي مسئول (يا بل صلاحيت لرونکي مقام) په وسيله لاسليک شوی وي او دا تاييد کړي چې د نوموړي کال په جريان کې:

17.6.2.1 تړون لرونکي د دغه تړون او د مالياتو احکام رعايت کړي دي؛

17.6.2.2 د هغو توکو يا خدماتو په اړه چې د تړون لرونکي او د معاملې د يو اړخ ترمنځ د بيې د کوم تړون پر اساس پرې موافقه شوې وي. د هماغه کال په جريان کې د تړون لرونکي شوې تاديات د بيې د تړون د شرايطو پر اساس محاسبه شوي دي؛ او

17.6.2.3 هغه توکي يا خدمات چې د تړون لرونکي او د مقابل لوري تر منځ په معامله کې پلورل شوي يا چمتو شوي وي او دغه معامله د بيې د کوم تړون پر اساس نه وي ترسره شوې، په هماغه اړونده موده کې د يادو توکو يا خدماتو قيمتونه د مالياتو د حکمونو پر اساس محاسبه شوي وي.

Islamic Emirate of Afghanistan

17.7 تړون لرونکی مکلف دی چې د هغه او مقابل لوري ترمنځ د هري معاملي اسناد له ځان سره وساتي. کوم چې یاد اسناد باید د معاملي د بیي او د مالیاتو د قانون د رعایت په اړه شواهدو په توګه کار ورکړي.

موضعي مالیه

17.8 تړون لرونکی مکلف دی چې پر عایداتو د مالیاتو نافذه قانون او نور هغه نافذه تقنیني سندونه رعایت کړي چې تړون لرونکی د موضعي مالیي پر ورکړې او یا هم بل شخص ته (که هغه د افغانستان تبعه وي یا هم دلته مقیم وي) او نور هغه فزیکي اشخاص یا اداري، تړون لرونکی یا د هغه اړونده قراردادیان چې یاد اشخاص یې استخدام کړي وي، د تادیاتو په بدل کې د مالیاتو پر ورکړې مکلف ګرځوي.

18 ګمرکي محصولات

د تړون لرونکي حقونه

18.1 د دې تړون ۱۸ مادې ته په پام سره چې پربنسټ یې تړون لرونکی د خپلو تعهداتو په سرته رسولو باندې مکلف دی، تړون لرونکی او د هغه استازي کولای شي چې:

18.1.1 ټول هغه توکي، مواد، تېل او وسایل چې ښایي د منرالي فعالیتونو لپاره ورته اړتیا ولري، افغانستان ته وارد کړي، او

18.1.2 د ۳۳ مادې په رعایت سره، د اوسپنې د پروسس نهایي محصول صادر کړي.

د تړون لرونکي مکلفیتونه

18.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعالیتونو لپاره د توکو د وارداتو او صادراتو په برخه کې د ګمرکونو نافذه قانون رعایت کړي.

18.3 د ۱۸,۲ بند له محدودولو پرته، تړون لرونکی باید ګمرکي تعرفې، مالیات، خسارې او نور ورته لګښتونه چې د اړوند قانون په وسیله د توکو د صادراتو او وارداتو په برخه کې (د تولید په ګډون) وضع کېږي، تادیه کړي.

د امارت مکلفیتونه

18.4 د تړون لرونکي له خوا د دې تړون(د شک د مخنیوي لپاره د تړون د ۳۳ مادې په شمول) او د ټولو نافذه قوانینو او حکمونو په رعایت سره، امارت ژمنه کوي چې اړونده اداري د تړون لرونکي له خوا د وارداتو او صادراتو په برخه کې د اداري، تصفیه او تصدیق اړونده چارو د تسریع په برخه کې همکاري کوي.

19 امارت ته تادیات

د تادیاتو بڼه

19.1 د تړون لرونکي له خوا هر ډول تادیات چې د دې تړون، د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ امارت ته ترسره کېږي، تړون لرونکی مکلف دی چې دغه ډول تادیات په افغانیو د امارت واحد حساب ته وسپاري.

کسر

19.2 تړون لرونکی مکلف دی چې ددې تړون او د کانونو نافذه قانون او مقررې پر اساس خپل ټول تادیات امارت ته په داسې بڼه ترسره کړي چې له یاد مبلغ څخه په مالیاتو یا نورو مصارفو کې کسر نه کړي، مګر دا چې دغه ډول کسر کول د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ جواز ولري.

په تادیاتو کې پاتې راتلل

19.3 که چېرې تړون لرونکی پر خپل وخت د ځمکي د سطحې د کرایې، فیسونو، رویالټي یا نورو هغو مالي تعهداتو چې په تړون کې راغلي دي، په تادیه کولو کې پاتې راشي، نا تادیه شوی مبلغ پور بلل کېږي او تړون لرونکی امارت ته د هغه پر ورکړې مکلف دی.

معاوضه

19.4 امارت کولای شي د ځمکې د سطحې د کرایې، د فیس، رویالټي یا ددې تړون، د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ له بل مدرک څخه پاتې تادیات چې تړون لرونکي پر خپل وخت امارت ته نه وي تادیه کړي، په هغو پیسو کې معاوضه کړي چې امارت د دې تړون، پربنسټ تړون لرونکي ته یې پر ورکړې مکلف دی، خو په دې شرط چې د دې تړون د ۱۹،۵ مادې پربنسټ دغه معاوضه به پور نه ګڼل کېږي او د تړون لرونکي له خوا به د تادیې وړ نه وي.

19.5 د شک د مخنیوي لپاره، هغه مقدار تادیات چې ددې تړون د ۱۹،۵ مادې پربنسټ د امارت له خوا معاوضه کېږي، پور نه ګڼل کېږي او د تړون لرونکي له خوا به د تادیې وړ نه وي

20 د بهرني پولي واحد (کرنسي) تادیه او موجودیت

بانکي حسابونه

20.1 تړون لرونکی کولای شي بانکي حسابونه پرانیزي او په هغه کې پیسې وساتي:

20.1.1 د افغانستان په قلمرو کې په افغانی یا ډالرو؛ او

20.1.2 له افغانستان څخه بهر په بهرنی کرنسي.

د بهرنیو اسعارو تبادله

20.2 د دې تړون پربنسټ هر ډول تادیات باید پر ډالر یا افغانی وي.

20.3 که چېرې په تړون کې کوم تادیات پر ډالرو ښودل شوي وي، او پر افغانی ترسره کېږي، نو تادیه کېدونکی مقدار پیسې به د ورځې د تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.

20.4 که چېرې په تړون کې کوم تادیات پر افغانی ښودل شوي وي او پر ډالرو ترسره کېږي، نو تادیه کېدونکی مقدار پیسې به د تادیاتو په ورځ د ورځې د تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.

واردات او د پیسو حواله

20.5 د تبادلې په برخه کې د هر ډول عمومي کنټرولي اقداماتو په رعایت سره، چې په یوه محدوده زماني موده کې په ناپیلي توګه د بیړني مالي حالت په صورت کې وضع کېږي:

20.5.1 تړون لرونکی ممکن:

20.5.1.1 پیسې ترلاسه کړي، و یې ساتي، تبادله یې کړي هغه په داسې بڼه مصرف کړي چې څنګه یې اختیار لري او

20.5.1.2 د ۲۰،۵،۱،۱ مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی ښایي په آزاد ډول:

20.5.1.2.1 د پروژې د ترسره کولو لپاره تولې اړینې پیسې افغانستان ته وارد کړي ؛ او

20.5.1.2.2 له افغانستان څخه بهر پیسې حواله کړي، افغانستان ته یې حواله کړي او یا تولې مصرف کړي (د تولو عوایدو په شمول چې په افغانستان کې یې له پلور، تبادلې او د محصولاتو د صادرولو څخه ترلاسه شوي)؛ او

20.5.2 تولې حوالې او تادیات چې د تړون لرونکي له خوا له هېواد څخه بهر او له بهر څخه هېواد ته ترسره کېږي، له هر ډول مستقیمو او غیر مستقیمو جریمو یا محدودیتونو څخه آزاد وي.

21 مالي راپور ورکونه او محاسبه

مالي راپور ورکونه

21.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د مالي راپور ورکوني او تصدیق هغه شرایط چې د نافذه قوانینو پر اساس په افغانستان کې پر بهرنیو شرکتونو د تطبیق وړ دي، رعایت کړي.

محاسبه

21.2 د دغه تړون پر اساس، د تړون لرونکي ټول محاسبات باید پر افغانیو باندې ثبت شي.

شپږمه برخه: نور حقوق او مکلفیتونه

22. د منرالي فعالیتونو عمومي کړندود

22.1 ترون لرونکی مکلف دی چې، ټول منرالي فعالیتونه په پوره دقت سره ترسره کړي (همدارنګه د شک د مخنیوي لپاره، ترون لرونکی مکلف دی چې د غوره هڅو په کارونې سره د امارت هر ډول ملکیت یا هم د جواز په ساحه کې د دریم شخص هر ډول ملکیت ته له زیان رسولو څخه ډډه وکړي).

23. ضمني منرالونه

23.1 ترون لرونکی مکلف دی چې په جواز کې له مشخص شوي اصلي منرال پرته که د جواز په ساحه کې کوم بل ضمني منرال پیدا شي، د ۴۸ ساعتونو په موده کې به وزارت ته په رسمي توګه خبر ورکوي.

23.2 د ضمني منرالونو د پیدا کیدو په صورت کې وزارت حق لري چې په اړه یې لازمه پریکړه وکړي.

24. بیمه (تکافل)

24.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د اسلامي شریعت او نافذه قوانینو له حکمونو سره سم:

24.1.1 د ترون په موده کې اړینه بیمه تخصیص او اجرا کړي؛

24.1.2 له هغو اعمالو څخه دې ډډه وکړي چې بنایي د اړتیا وړ بیمې د بې ګټې کېدو، زیانمنېدو یا ابطال سبب کېږي؛ او

24.1.3 وزارت ته به د لاندې مواردو په صورت کې فورا خبر ورکوي:

24.1.3.1 هر هغه عمل چې د اړتیا وړ بیمه بې ګټې، زیانمنه او ابطالوي؛ یا

24.1.3.2 هره هغه ادعا چې د منرالي فعالیتونو د کړندود په تړاو د اړتیا وړ بیمې پر اساس شوې وي.

د ترون لرونکي مکلفیتونه

24.2 ترون لرونکی مکلف دی چې :

24.2.1 د ځایي ټولنو حقوق، دودونه او عنعنات وپیژني او درناوی یې وکړي؛

24.2.2 داډ به ورکوي چې د دوی عملیاتي پالیسي ګانې او لارښوونې د بشري حقوقو په برخه کې د دوی مسئولیتونه منعکس کولای شي، د هغه مسئولیت په شمول چې د منرالي فعالیتونو څخه د راولاړېدونکي بشري حقونو د هر منفي اغېز مخنیوی کوي ؛ او

24.2.3 څومره ژر چې شوني وي، د منرالي فعالیتونو څخه د را ولاړېدونکو بشري حقونو د منفي اغېزو مخنیوی کوي، د لاندې مواردو په شمول:

24.2.3.1 د منفي اغېزو قربانیانو ته د خسارې جبران یا د منفي اغېزو قربانیانو ته بله بدیله لاره وړاندې کول؛

24.2.3.2 د منفي اغېزو د علت له منځه وړل یا بدلول، تر څو ورته نورو منفي اغېزو سبب نه شي؛ او

24.2.3.3 د عملیاتي پالیسیو او لارښودونو بیاکتنه تر څو د دې ډول پېښو د بیا رامنځته کېدو چې د منفي اغېزو سبب کېږي، مخنیوی وشي؛ او

24.2.3.4 نور ورته اعمال چې بنایي په راتلونکي کې د ورته منفي اغېزو د مخنیوي لپاره اړین وګڼل شي.

24.2.4 بې له هغو نورو تعهداتو چې ترون لرونکي په دې ترون کې کړي دي، ترون لرونکی د ټولو هغو تعهداتو په ترسره کولو باندې مکلف دی چې په منظور شویو اکتشافي یا استخراجي پلانونو کې یې کړي دي.

25 چاپېریال ساتنه

عمومي مکلفیتونه

25.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د چاپېریال ساتنې اړونده ټول نافذه قوانین رعایت کړي او په دې برخه کې هغه ژمنې چې له وزارت سره یې کړي دي، په بشپړ ډول اجرا کړي.

25.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم د اکتشاف په مرحله کې د چاپېریال ساتنې په برخه کې لږ تر لږه سل زره امریکایي ډالر د دوه کلونو په جریان کې لګوي.

د چاپېریال ساتنې مدیریت پلان رعایت

25.3 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د اکتشاف اړوند د هر جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به هغه تعهدات پر ځای کوي چې د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان کې شامل دي، د استخراجي جواز ترلاسه کولو په صورت کې تړون لرونکی مکلف دی چې د چاپېریال ساتنې منظور شوي پلان پربنسټ شوي تعهدات پر ځای کړي.

د چاپېریال ساتنې اجازه لیک

25.4 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج د بل هر جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به لاندې کارونه ترسره کوي:

25.4.1 د جواز له مخې په ساحه کې د کار تر پیل مخکې د چاپېریال ساتنې د اجازه لیک ترلاسه کول؛ او

25.4.2 د هغو نورو شرطونو رعایت چې د چاپېریال ساتنې اجازه لیک کې ذکر شوي دي.

26 کارګران

26.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د کار اړوند د اسلامي امارت ټول نافذه قوانین رعایت کړي.

27 روغتیا او خوندیتوب

عمومي مکلفیتونه

27.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعالیتونو کې د بوخت پرسونل د روغتیا او خوندیتوب په تړاو د اسلامي امارت اړونده نافذه قوانین او په پروپوزل کې کړې ژمنې رعایت کړي.

د روغتیا او خوندیتوب پلان رعایت

27.2 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به ټول هغه تعهدات چې د روغتیا او خوندیتوب په منظور شوي پلان کې ذکر شوي دي، رعایت کوي.

28 داخلي امنیت

د داخلي امنیت د منظور شوي پلان رعایت

28.1 تړون لرونکی مني چې د اکتشافي یا استخراجي جواز په ساحه کې د کار تر پیل مخکې د داخلي امنیت پلان ترتیب او منظوري یې ترلاسه کړي.

28.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم د اکتشاف په مرحله کې د پروژې د داخلي امنیت په برخه کې خپل مالي مسوولیتونه سرته رسوي.

28.3 تړون لرونکی مکلف دی چې:

28.3.1 د داخلي امنیت منظور شوی پلان په خپل لګښت پلی کوي؛

28.3.2 ټول هغه تعهدات او شرایط چې د داخلي امنیت منظور شوي پلان کي درج شوي، رعایت کوي؛ او

28.3.3 تر کومه حده چې د داخلي امنیت منظور شوی پلان او اړونده نافذه قوانین د هغې ایجاب کوي، نو:

28.3.3.1 تړون لرونکی کولای شي چې د کورني امنیت منظور شوي داخلي پلان سره سم د امنیتي پرسونل د استخدام په برخه کي د عامه ساتني تصدي (APPF) سره تړون وکړي؛

28.3.3.2 د عامه ساتني تصدی د امنیتي خدماتو ټول لګښتونه په خپله تړون لرونکی ادا کړي.

د مسؤلیت حدود

28.4 په دې تړون کي له ذکر شویو مواردو سربېره، تړون لرونکی د دې تړون له مخې د عامه ساتني تصدي د هیڅ هغه عمل چې د داخلي امنیت منظور شوي پلان یا هم د کوم بل اصل څخه سرغړونه وي، مسئولیت نه لري.

د امنیتي خطر ارزونه

28.5 تړون لرونکی مکلف دی چې څومره ژر چې شوني وي، د اکتشافي جواز تر انفاذ وروسته د جواز ساحې د امنیتي خطرونو د ارزونې لپاره پر شرایطو برابر ثالث شخص استخدام کړي او د امنیتي خطرونو په ارزونه کي باید د لاندې مواردو جامع ارزونه شامل وي:

28.5.1 امنیتي خطرونه، د تاوتریخوالي کچه، د شخړي تحلیل او د تجهیزاتو لېږد؛ او

28.5.2 د لاندې مواردو لپاره د امنیتي پرسونل شمېر اړین دی ترڅو:

28.5.2.1 د پروژې په موده کی، د جواز په ساحه کي امنیت وساتي؛ او

28.5.2.2 د ټول پرسونل چې استخدام شوی یا په بل ډول له پروژې سره په تړاو د تړون لرونکي په استازیتوب یا د هغه له خوا ګومارل شوي وي، د امنیت ساتنه.

د داخلي امنیت پلان منظوري

28.6 تړون لرونکی مکلف دی چې:

28.6.1 د ۲۸,۵ مادې سره سم د امنیتي خطر د ارزونې راپور چې د امنیتي خطر د ارزونې نتایجو جزییات پکې شامل وي، وزارت ته تسلیم کړي؛

28.6.2 د ۲۸,۵مادې سره سم څومره ژر چې شوني وي، د امنیتي خطرونو د ارزونې تر بشپړېدو وروسته د داخلي امنیت پیشنهادي پلان چې د تړون لرونکي له خوا له وزارت سره په مشوره د داوطلبی په جریان کي وړاندې شوی و، بیاکتنه کوي؛ او

28.6.3 د داخلي امنیت بیا کتل شوی پلان وزارت ته د منظوری لپاره وړاندې کړي.

28.7 امارت ژمنه کوي چې څومره ژر چې کېږي، د ۲۸,۶ مادې سره سم د داخلي امنیت پلان تر سپارلو وروسته به، د داخلي امنیت بیا کتل شوی پلان چې وزارت ته د تایید لپاره د ۲۸,۶مادې مطابق استول شوی وي، هر څومره ژر چې کېږي منظور کړي:

28.7.1 وزارت د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او

28.7.2 که چېرته وزارت:

28.7.2.1 د داخلي امنیت پلان منظوروي، نو له نافذه مقررې سره سم تړون لرونکي ته به په لیکلي ډول (سره د هغو شرطونو چې پر تایید وضع شوي) د منظورۍ په اړه خبرتیا ورکوي؛

28.7.2.2 له نافذه مقرري سره سم په وړاندې شوي پلان کې د تعدیلاتو غوښتنه کوي او یا د وړاندي شوي پلان په اړه نظر ورکوي، وزارت باید ژر تر ژره په لیکلي ډول د دغه ډول تعدیلاتو یا نظر په اړه تړون لرونکي ته خبر ورکړي.

28.8 که چېرې وزارت تړون لرونکي ته د ۲۸,۷,۲ مادې مطابق خبرتیا لیږي، نو :

28.8.1 تړون لرونکی باید د داخلي امنیت وړاندې شوی پلان تعدیل کړي او د وزارت د نظر یا غوښتنې مطابق تعدیلات په کې ترسره کړي؛

28.8.2 تړون لرونکي باید د داخلي امنیت پلان (په شمول د هغو تعدیلاتو چې په۲۸,۹ ماده کې اشاره ورته شوې) د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته تسلیم کړي؛

28.8.3 د داخلي امنیت د وړاندې شوي پلان له تر لاسه کولو وروسته چې ۲۸,۱۰ مادې مطابق وزارت ته سپارل شوی، امارت ژمنه کوي چې وزارت وړاندې شوی پلان ژر تر ژره بیا ارزوي او په دې اړه تړون لرونکي ته د هغو پړاونو مطابق چې په ۲۸,۱۱,۱او ۲۸,۱۱,۲ ماده کې ذکر شوي، لیکلی خبر ورکوي؛ او

28.8.4 هغه پړاوونه چې له ۲۸,۱۰ څخه تر ۲۸,۱۲مادو کې ورته اشاره شوې، تر هغې مودې پورې به تکرارېږي، تر څو چې وزارت له نافذه مقررې سره سم د داخلي امنیت اړوند وړاندې شوی پلان منظوروي.

د داخلي امنیت د منظور شوي پلان عوض کول

28.9 که چېرې د نافذه مقررې له مخې اړتیا ولیدل شي، تړون لرونکی مکلف دی چې د داخلي امنیت منظور شوي پلان باندې بیا کتنه وکړي او هغه تازه کړي، د منظور شوي امنیتي پلان د عوض کولو لپاره به د داخلي امنیت نوی پیشنهادي پلان وړاندې کوي.

28.10 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه مقررې سره سم وزارت ته د داخلي امنیت د پیشنهادي پلان په وړاندې کولو سره، نوموړی تړون لرونکی ممکن د داخلي امنیت د منظور شوي پلان د تعویض لپاره غوښتنه وکړي (که څه هم د پلان نوې تعدیل شوې بڼه ۲۸,۹ مادې مطابق وي یا هم په بل ډول).

28.11 امارت ژمنه کوي چې څومره ژر چې شوني وي، د ۲۸,۸,۳مادې سره سم د داخلي امنیت پیشنهادي پلان تر وړاندې کولو وروسته:

28.11.1 د کانونو نافذه مقررې سره سم د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کړي؛ او

28.11.2 که چېرته وزارت:

28.11.2.1 له نافذه مقررې سره سم د داخلي امنیت پلان منظوروي، نو تړون لرونکي ته به په لیکلي ډول (سره د هغو شرطونو چې پر تایید وضع شوي) د منظورۍ په اړه خبرتیا ورکوي.

28.11.2.2 د کانونو نافذه مقررې مطابق په وړاندې شوي پلان کې د تعدیلاتو غوښتنه کوي او یا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، وزارت باید ژر تر ژره په لیکلي ډول د دغه ډول تعدیلاتو یا نظر په اړه تړون لرونکي ته خبر ورکړي.

28.12 که چېرې وزارت تړون لرونکي ته د ۲۸,۸,۳مادې مطابق خبرتیا لیږي، نو له ۲۸,۹ تر ۲۸,۱۲ مادې به د تطبیق وړ وي.

د داخلي امنیت د منظور شوي پلان خپرول

28.13 د شک د مخنیوي لپاره، د داخلي امنیت منظور شوی پلان به د وزارت لهخوا په عام ډول د لاسرسي وړ نه وي.

29 د سیمه ییزو گټو او د تولني د پراختیا پلان

عمومي مکلفیتونه

29.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعالیتونو کې د سیمه ییزو گټو او د تولني د پراختیا په اړه په پروپوزل کې کړې ژمنې پر ځای کړي.

د سیمه ییزې گټې د پلان رعایت

29.2 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی د محلي گټې منظور شوي پلان کې ذکر شویو تعهداتو پر عملي کولو او رعایت مکلف دی.

د تولني د پراختیا پیشنهادي پلان په اړه مشوره او د هغه ترتیبول

29.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د تولني د پراختیا پیشنهادي پلان تر وړاندې کولو مخکې د کانونو نافذه قانون سره سم له وزارت او ځایي تولني سره مشوره وکړي.

29.4 تړون لرونکی مکلف دی چې د تولني د پراختیا وړاندې شوی پلان وزارت ته تسلیم کړي.

د تولني د پراختیا پلان رعایت

29.5 تړون لرونکی مني چې دا د استخراج د هر جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به د تولني د پراختیا منظور شوي پلان کې ذکر شوي تعهدات عملي کړي.

30 عامه کارونه

30.1 تړون لرونکی مکلف دی چې تول هغه عامه کارونه چې د دریم جدول په دویمه برخه کې ذکر شوي، په جدول کې له مهالویش سره سم په خپل لگښت پلان کړي، انکشاف ورکړي او ویې رغوي.

30.2 د تولو عامه کارونو مالکیت چې د دغه تړون پر بنسټ د تړون لرونکي له خوا رغول کیږي، تر جوړېدو وروسته یې مالکیت امارت ته انتقالیږي.

31 د زېربنا جوړول

عمومي مکلفیتونه

31.1 د ۳۱,۳ او ۳۱,۴ مادو په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعالیتونو لپاره توله اړینه زېربنا ورغوي، د هغې زېربنا په شمول چې د دریم جدول په لومړۍ برخه کې ذکر شوې ده.

31.2 تړون لرونکی مکلف دی چې تولې هغه زېربناوې چې د تړون ۳۱,۱ مادې پر اساس اړین دي، پلان کړي، پراختیا ورکړي او ویې رغوي، خو د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره:

31.2.1 د هغو اجازه لیکونو پر اساس، چې له ۳۱,۴ مادې او نورو اړونده نافذه قوانینو سره سم ورکول کیږي او

31.2.2 تر هغه بریده چې یاد عمل له ۳۱,۲,۱ مادې، له منظور شوي اکتشافي پروگرام یا د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل سره مغایرت و نه لري.

له زېربنا څخه مشترکه استفاده

31.3 تړون لرونکی مکلف دی څو توله زېربنا په داسې دول پلان او ورغوي چې په لاندې توگه د استفادې وړ وي:

31.3.1 لکه څرنگه چې په دې تړون او په کانونو نافذه قانون کې ذکر شوي، د نورو له خوا وکارول شي (د دریم جواز لرونکي په شمول) ؛ او

31.3.2 په کومه سیمه کې چې موقعیت لري، هلته د تلپاتې تولنیزې او اقتصادي پراختیا سره مرسته وکړي.

31.4 د ۳۱٫۱ مادې سربېره، ترون لرونکی اړ نه دی چې په لاندې مواردو کې زېربنا جوړه کړي:

31.4.1 په هغه صورت کې چې وزارت د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د موجوده زېربنا د کاروني یا په مشترکه توګه د یادې زېربنا د کاروني اجازه ورکړي ؛ او

31.4.2 په هغه صورت کې چې ترون لرونکی د زېربنا له مالک او یا ددې زېربنا له نورو شریکانو سره د منرالي فعالیتونو په مقصد د یادې زېربنا د کاروني په اړه موافقې ته رسېدلی وي.

د زېربنا د کاروني اجازه

31.5 ترون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز یا استخراجي جواز یو شرط دی چې د زېربنا د رغاوني تر پیل مخکې باید د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم اجازه ترلاسه کړي.

د زېربنا مصادره

31.6 ترون لرونکي مني، که چېرې وزارت تشخیص کړي چې د جواز په ساحه کې رغول شوې زېربنا له منرالي فعالیتونو پرته د عامه استفادې لپاره ده، وزارت کولای شي هر وخت، د جواز د مودې تر پای ته رسېدو، له جواز څخه تر انصراف یا د جواز تر فسخ کېدو مخکې، ترون لرونکي ته خبر ورکړي چې د جواز مودې تر پای رسېدو، انصراف یا فسخ کېدو وروسته د زېربنا مالکیت امارت ته سپارل کېږي.

31.7 د شک د مخنیوي لپاره، که چېرې وزارت ترون لرونکي ته د ۳۱٫۶ مادې مطابق خبر ورکوي، نو ترون لرونکی مکلف دی چې د خبرتیا د بحث وړ زېربنا له منځه یونسي.

32 لرغوني او فرهنګي آثار

عمومي مکلفیتونه

32.1 که چېرې د منرالي فعالیتونو په جریان کې، ترون لرونکی لرغوني یا فرهنګي آثار یا هم ساحې کشف کړي، ترون لرونکی مکلف دی چې له نافذه قانون سره سم سملاسي:

32.1.1 د کانونو وزارت او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارتونو ته خبر ورکړي؛ او

32.1.2 د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په شاوخوا کې د منرالي فعالیتونه تر هغې ودروي ترڅو چې وزارت بیا اجازه نه وي ورکړي، چې بیا خلې اجازه بنایي د نورو شرایطو د رعایت مستلزم وي.

د وزارت له لوري د منظورۍ ورکول یا ردول

32.2 امارت ژمنه کوي چې:

32.2.1 د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت، د کانونو وزارت ته د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په اړه راپور او د نورو هغو اړینو شرطونو په اړه معلومات چې د کانونو نافذه قانون له مخې چې ترون لرونکی یې پر رعایت مکلف دی، برابروي، دغه کړنه د ترون د ۳۱٫۱٫۱ مادې په پام کې نیولو سره د ترون لرونکي له خوا د خبرتیا تر استولو وروسته د ۳ میاشتو په موده کې ترسره کېږي.

32.2.2 وزارت، څومره ژر چې شوني وي، د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت څخه د اړونده راپور له تر لاسه کولو وروسته ترون لرونکي ته خبرتیا ورکوي او دغه خبرتیا باید تایید کړي چې:

32.2.2.1 آیا وزارت ترون لرونکي ته د لرغونو او فرهنګي آثارو یا د ساحې شاوخوا سیمه کې د کار د بیا پیل اجازه ورکوي؛ او

32.2.2.2 که چېرې وزارت:

32.2.2.2.1 د کار اجازه ورکوي، نو ترون لرونکی د نویو اضافي شرطونو پر رعایت مکلف دی، یا

32.2.2.2.2 که وزارت د کار اجازه نه ورکوي، د لرغونو یا فرهنګي آثارو یا ساحي څخه په واټن کې، په کومه کې چې باید منرالي فعالیتونه تر سره نه شي (کوم چې ممکن، که د پلي کېدو وړ وي، د ثبت شوي ساحي حدودو ته په کتو سره دغه لرغوني آثار یا ساحه باید په داسي ډول مشخصه شي په کوم ډول چې د لرغونو آثارو د ساتني او بیارغوني له نافذه قوانینو سره سم مشخصه شوي ده.

32.3 که چېرې وزارت د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحي په شاوخوا سیمه کې د کار اجازه ورکوي، نو تړون لرونکی د هغو اضافي شرطونو پر رعایت مکلف دی چې د وزارت له خوا پرې وضع شوي وي.

32.4 که چېرې وزارت د منرالي فعالیتونو د بیا پیل لپاره د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحي په شاوخوا کې د کار اجازه نه ورکوي؛ تړون لرونکی مکلف دی، په هغې ساحه کې چې د وزارت له خوا تړون لرونکي ته یې په اړه خبر ورکړل شوی، منرالي فعالیتونه ترسره نه کړي، مګر دا چې وزارت د یادو منرالي فعالیتونو د کار د بیا پیل اجازه وکړي.

33 د نهایي محصول خرڅلاو او صادرات

بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي ډول

33.1 د دغه تړون او د نافذه قوانینو په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی کولای شي چې:

33.1.1 بازار موندنه وکړي، نهایي محصول وپلوري او یا یې صادر کړي، څه ډول چې یې مناسبه ګڼي؛

33.1.2 د نهایي محصول لپاره د بازار موندني، خرڅلاو او یا په بل ډول د نهایي محصول د صادراتو د مطلق مدیریت او کنترول اختیار لري؛

33.1.3 ټول هغه خطرونه چې د نهایي محصول د بازار موندني، پلور او یا په یو ډول د محصول د وړاندې کولو یا صادراتو سره تړلي (د هغو خطرونو په ګډون چې د پیشکي پلور سره تړلي دي) پر خپل غاړه واخلي.

د محصول پلور

33.2 تړون لرونکی مکلف دی چې ټول هغه محصولات چې د تړون لرونکي له خوا پلورل یا په بل ډول وړاندې کېږي (له ساختماني موادو پرته)، د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره خرڅ یا وړاندې کړي:

33.2.1 د کاروبار د نړیوالو منل شویو تجربو مطابق چې د امارت له اړونده نافذه قوانینو سره په ټکر کې نه وي؛ او

33.2.2 د هغو شرایطو مطابق (د تادیې د شرایطو په ګډون) کوم چې له تجارتي پلوه معقول وي او د هغو شرایطو په پرتله د تړون لرونکي په زیان نه اوسي کوم چې ښایي تر عین شرایطو لاندې په ورته معامله کې د بل درېیم اړخ له لوري پرې موافقه کېږي او همدارنګه د نړیوال بازار بدلېدونکي شرایط به په پام کې نیسي.

د نهایي محصول صادرول

33.3 تړون لرونکي مني چې:

33.3.1 تړون لرونکی نه شي کولای چې د وزارت له اجازې پرته خپل کوم محصول له افغانستان څخه بهر ته صادر کړي؛ او

33.3.2 مقیده منرالونه باید و نه کارول یا هم صادر نه شي، مګر دا چې د مقیده منرالونو ټګلارې ددې کار اجازه ورکړې وي.

33.4 امارت ژمنه کوي چي اړونده اداري ته تړون لرونکي ته د نهايي محصول د صادرولو په مقصد د هر ډول اړين جواز د ورکولو پروسه چټکوي، تر څو د هغه په مټ تړون لرونکی وکولای شي چي څرګنده کړي چې د محصول منبع هغه منرالونه دي چې تړون لرونکي د جواز له ساحې څخه استخراج کړي دي.

اوومه برخه: راپور ورکونه، د اسنادو ساتل او تفتيش

34 راپور ورکونه

راپور ورکونه په عمومي ډول

34.1 د ۳۴ مادې د حکمونو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې:

34.1.1 وزارت يا بلې اړونده اداري ته ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور اسناد چې د دغه تړون يا د نافذه قوانينو سره سم غوښتل کېږي، تسليموي؛

34.1.2 دا ډاډ رامنځته کوي چې ټول هغه اسناد چې د تړون لرونکي له خوا يا د هغه په استازيتوب کومې اداري ته وړاندې کېږي، سم، بشپړ او صحيح دي او د کومې موضوع په اړه چې ياد اسناد چمتو شوي دي، ګمراه کوونکي نه دي.

34.1.3 د ۳۴,۱,۲ مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی يا د هغه استازی هغه معلوماتي مواد له هغو اسنادو څخه چې تړون لرونکی يا د هغه استازی يې کومې اداري ته سپاري، نه حذفوي او نه يې پټوي.

الزامي راپور ورکونه

34.2 تړون لرونکی مکلف دی چې:

34.2.1 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم د کال په پای کې وزارت ته تخنيکي راپور وړاندې کړي؛

34.2.2 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت او د چاپېريال ساتنې ملي اداري ته د چاپېريال ساتنې راپور وړاندې کړي؛

34.2.3 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د اکتشافي جواز په اړه د اکتشاف راپور وړاندې کړي؛

34.2.4 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د استخراجي جواز په اړه د حق الامتياز (رويالټي) راپور وړاندې کړي؛ او

34.2.5 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم د استخراجي جواز په اړه د تفتيش شويو حسابونو راپور وړاندې کړي.

د راپورونو وړاندې کول

34.3 ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور سندونه چې وزارت يا د چاپېريال ساتنې ملي اداره يې غواړي، په هغه ډول بايد وړاندې شي چې د کانونو نافذه کې ذکر شوي ده.

35 د اسنادو ساتل

د اسنادو ساتنه په عمومي ډول

35.1 د ۳۵ مادې د حکمونو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې ټول تخنيکي، مالي، تجارتي او نور اسناد (ريکارډونه) او حسابونه وساتي.

د منرالي فعالیتونو اسناد

35.2 ترون لرونکی مکلف دی چې د محاسبې د معیارونو مطابق د منرالي فعالیتونو په تړاو د حسابونو هر اړخیز، دقیق او تازه اسناد (اپډیټ ریکارډونه) وساتي، د لاندې مواردو په شمول:

35.2.1 هغه اسناد او حسابونه چې له لاندې مواردو سره تړاو ولري:

35.2.1.1 عواید او لګښتونه؛

35.2.1.2 د نهایي محصول تولیدول؛ او

35.2.1.3 خرڅلاو یا د نهایي محصول کارول؛ او

35.2.2 د کان کیندنې ټول معلومات.

35.3 د ۳۵,۲ مادې په پام کې نیولو سره، اړتیا ده چې ټول حسابونه او اسناد په فزیکي ډول د افغانستان دننه وساتل شي.

35.4 ترون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم ټول هغه اسناد چې:

35.4.1 د جواز مربوط دي د جواز د اعتبار د مودې له پای ته رسېدو، له انصراف یا فسخ څخه وروسته حداقل د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتي؛ او

35.4.2 دغه ترون د فسخ له نېټې څخه وروسته باید د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتل شي او ۳۶ مادې له مخې به هر وخت د تفتیش لپاره په اړونده موده کې د لاسرسي وړ وي.

پولي واحد

35.5 ټول محاسبوي اسناد او سوابق به په ۲۱,۲ ماده کې د ذکر شوي پولي واحد له مخې ساتل کېږي.

36 تفتیش

د تفتیش مامورین

36.1 ترون لرونکی مني چې:

36.1.1 وزارت به د کانونو نافذه قانون سره سم د جواز د هرې ساحې لپاره د تفتیش یو مامور ټاکي؛ او

36.1.2 د تفتیش مامورین کولای شي چې:

36.1.2.1 د جواز ساحه تفتیش کړي (د ټولو هغو منرالي فعالیتونو په شمول چې د جواز ساحه کې ترسره کېږي.)؛

36.1.2.2 له یو کس څخه وغواړي چې اړین معلومات ورته برابر کړي؛ یا

36.1.2.3 له یو کس څخه وغواړي چې د یوې اړوندې موضوع په اړه پلټنو ته حاضر شي.

36.2 ترون لرونکی مکلف دی او دا ډاډ باید رامنځته کړي چې د هغه استازی به د تفتیش مامور ته ټولې هغه اسانتیاوې برابرې او غوښتنو ته به یې رسیدګي کېږي چې کله غواړي د کانونو نافذه قانون سره سم خپل واکونه اعمال کړي. په شمول د:

36.2.1 ټولو هغو اسنادو برابرول او وړاندې کول چې د تفتیش مامور ورته اړتیا لري (د شک د مخنیوي لپاره، د ټولو هغو اسنادو او حسابونو په شمول چې د ۳۵ مادې پربنسټ د ترون لرونکي له خوا یا د هغه په استازیتوب ساتل شوي وي.)؛ او

36.2.2 په هغه صورت کې چې د تفتیش مامور ورته اړتیا ولري، د یوې موضوع په اړه پلټنو ته د اسنادو وړاندې کول او حاضرېدل.

36.3 د شک د مخنیوي لپاره، ددې تړون ۳۶٫۲ مادې حکمونه د کانونو نافذه قانون کې راغلي حکمونه نه شي محدودولی.

اتمه برخه: نیابت او ضمانتونه

37 د تړون لرونکي نیابت او ضمانتونه

د تړون لرونکي ضمانتونه

37.1 تړون لرونکی امارت ته نیابت او تضمین کوي چې:

37.1.1 تړون لرونکی په قانوني توګه ثبت شوی حقوقي شخصیت دی او د هغه ځای چې ثبت دی، د نافذه قوانینو پربنسټ فعالیت کوي.

37.1.2 تړون لرونکي ټول هغه اړین اقدامات ترسره کړي دي کوم چې هغه ته اجازه ورکوي چې په تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي؛

37.1.3 تړون لرونکی واک لري چې د کوم بل شخص له رضایت پرته، په دې تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي.

37.1.4 دغه تړون د تړون لرونکي لپاره حقوقي، معتبر او الزامي مکلفیتونه/تعهدات ایجادوي چې د تړون د شرایطو په رڼا کې پر نوموړي د تطبیق وړ دي.

37.1.5 د تړون لرونکي له خوا ددې تړون د مکلفیتونو یا تعهداتو اجرا او سر ته رسول د تړون لرونکي د اصلي اسنادو، نافذه قانون، د یوې وجیبې یا نورو هغو اسنادو چې تړون لرونکی یې پر رعایت ملزم دی، د نقض سبب نه شي کېدلی؛

37.1.6 تړون لرونکی د کومې پېښې له امله له ضرر سره نه دی مخ؛

37.1.7 تړون لرونکی:

37.1.7.1 د کومې دعوا طرف نه دی؛ یا

37.1.7.2 د کومې اداري یا حکومتي او نیمه حکومتي اداري، اداري، مالي یا قضایي اداري، ډیپارټمنټ، کمېسیون، د خپلواکې اداري، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې اداري له لوري چې یادې اداري د امارت د قوانینو پر اساس تأسیس شوي اوسي، حکم، قرار یا فرمان نه وي صادر شوی کوم چې شایي یاد اقدامات د تړون لرونکي توانایي په مادي توګه داسې زیانمنه کړي چې په دې تړون کې د مندرجه تعهداتو او مکلفیتونو د سرته رسولو جوګه نه وي؛

37.1.8 تر کومه چې تړون لرونکی خبر دی، د تړون لرونکي پر وړاندې کومه دعوا، الزام، قضایي قرار، حکم یا په ۳۷٫۱٫۷ ماده کې ذکر شوي هېڅ راز اقدامات په جریان کې نه دي، یا یې هم د پېښېدو خطر نشته او نه هم دغه ډول اقدامات محتمل یا د اټکل وړ دي.

37.1.9 نه تړون لرونکی او نه هم د هغه کوم اړونده لوری د کومې اداري یا حکومتي او نیمه حکومتي اداري، اداري، مالي یا قضایي اداري، ډیپارټمنټ، کمېسیون، د خپلواکې اداري، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې اداري له خوا چې یادې اداري د کوم امارت د قوانینو پر اساس تأسیس شوي اوسي، د لاندې مواردو په تړاو د کوم قلمرو د قوانینو یا د کوم الزامي سند د فاحش نقض له امله د محکمې له قرار، الزام یا حکم سره مخ نه دی پېژندل شوی:

37.1.9.1 د منرالونو د استخراج او پروسس لپاره د اکتشاف په برخه کې؛

37.1.9.2 د چاپیریال ساتنې په برخه کې ؛

37.1.9.3 د استخدام شوي پرسونل د روغتیا او خوندیتوب په برخه کې؛ یا

37.1.9.4 د اختلاس او اداري فساد په برخه کې؛

37.1.10 د کانونو نافذه قانون یا نورو نافذه قوانینو سره سم نه تړون لرونکي، نه د هغه کوم استازي او نه هم کوم بل شخص چې د تړون لرونکي یا د هغه د اړونده طرف په استازیتوب عمل کوي، کوم امارتي مقام ته د یوه کار د ترسره کولو په نیت د ناوړه نفوذ له لارې د کومې تادیې، منفعت یا امتیاز وړاندیز شوی، یا وعده ورسره شوې یا هم ورته ورکړل شوي وي؛

37.1.11 تړون لرونکی له منرالي فعالیتونو سره آشنا دی او دا ظرفیت، تجربه او منابع لري چې ددې تړون او ټولو نافذه قوانینو سره سم منرالي فعالیتونه ترسره کړي؛

37.1.12 تړون لرونکی داسې یو شخص نه دی چې د کانونو نافذه قانون په پام کې نیولو سره، د کان کیندنې تړون د عقد یا جواز ترلاسه کولو اهلیت ونه لري؛

37.1.13 ټول هغه اسناد (د داوطلبی اسنادو او نورو هغو اسنادو په شمول چې د اکتشافي جواز په تړاو وړاندې شوې وي) چې د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب کومې اداري ته وړاندې شوې دي، واقعي، بشپړ او سم دي او گمراه کوونکي نه دي؛

37.1.14 د تړون لرونکي یا د هغه د استازیتوب یوې اداري ته په وړاندې شوي کوم سند کې معلومات جې د تړون لرونکي یا د هغه د استازي په اړه دي، نه دي کتمان یا پټ شوي یا هم نه دي حذف شوي ؛

37.1.15 د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا کومې اداري ته د کوم سند وړاندې کول یا هم د کانونو نافذه قانون او مقرري له مخې د هغه سند کارول، نشر یا وېش د فکري مالکیت د هېڅ حق د نقض سبب نه شي کېدای؛ او

37.1.16 تړون لرونکي له اړونده ادارو څخه ټولې منظوری، موافقې او جوازونه ترلاسه کړي او ټول حق الامتیازونه (رویالټي گاني) او د جواز فیسونه یې تادیه کړي او نور هغه اړین ملاحظات چې یوې اداري یا شخص ته د اسنادو د سپارلو، کاروني، نشر یا وېش په اړه چې د فکري مالکیت د حقونو مسایل پکې شامل وي، په پام کې نیول شوي دي.

دقت

37.2 مگر دا چې په ۳۷,۱ ماده کې بل ډول څرگنده شوې وي، تړون لرونکی د امارت په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې د تړون هر ضمانت:

37.2.1 واقعي، بشپړ او سم دی او د انفاذ تر نېټې پورې گمراه کوونکی نه دی؛ او

37.2.2 دا به واقعي، بشپړ او سم وي او د تړون په ټوله موده کې به گمراه کوونکی نه وي.

جلا تضمینونه

37.3 د تړون لرونکي هر تضمین ته به د یوه جلا نیابت او تضمین په نظر کتل کېږي. د هر بیان وړاندې شوی تفسیر بل بیان ته د ارجاع یا استنتاج په وسیله نه شي محدودېدای.

د تړون د عقد انگېزه

37.4 تړون لرونکی منې چې:

37.4.1 د ددغه تړون تضمینونه یې په دې نیت ورکړي، تر څو امارت د تړون عقد ته وهڅوي؛ او

37.4.2 امارت په دغه تړون کې د تړون لرونکي له خوا په وړاندې شویو تضمینونو باندې په اتکا سره تړون عقد کړی دی.

د تړون لرونکي د تضمینونو مبني

37.5 د تړون لرونکي هر تضمین د هغه د پوهې، معلوماتو او باور په اساس ورکړل شوی، او په دې اساس ورکړل شوی چې د تړون لرونکي تضمین واقعي، بشپړ، سم او ګمراه کوونکی نه دی، د تړون لرونکي له استازو څخه تولې ارېني پوښتنې شوې دي کوم چې له هغوی څخه د تړون لرونکي د تضمین مرتبط د اړونده مسایلو په اړه د معلوماتو توقع کېده.

غرامت

37.6 د دغه تړون ۴۲ مادې د حکمونو په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې امارت ته د تولې هغې خسارې جبران ورکړي کوم چې امارت ته د تړون لرونکي د غیر واقعي، نا مکمل، ناسم یا ګمراه کوونکي تضمین له امله اوښتې ده.

38 د امارت نیابت او تضمینونه

38.1 امارت د تړون لرونکي په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې:

38.1.1 د انفاذ له نېټې سره سم؛ دغه تړون به:

38.1.1.1 تولې ارېنې منظوری (تائیدي) یې ترلاسه کړې دي ؛ او

38.1.1.2 د امارت حقوقي، معتبر او الزامي تعهدات جوړوي چې د هغه د شرایطو په رڼا کې پرې د تطبیق وړ دي؛ او

38.1.2 د جواز ساحې د تولې یا یوې برخې جواز یې له دې تړون لرونکي پرته بل شخص ته نه دی ورکړی (لکه څرنګه چې د کانونو نافذه قانون کې راغلي وي.)

دقت

38.2 مګر دا چې په ۳۸,۱ مادې کې په بل ډول څرګنده شوې وي، امارت د تړون لرونکي په وړاندې نیابت او تضمین کوي چې هر تضمین:

38.2.1 واقعي، بشپړ، سم او د اجرا تر نېټې پورې ګمراه کوونکی نه دی؛ او

38.2.2 واقعي، بشپړ، سم به وي او د دغه تړون په موده کې به ګمراه کوونکی نه وي.

جلا تضمینونه:

38.3 د امارت هر تضمین ته د جلا نیابت او تضمین په سترګه کتل کېږي. د هر بیان وړاندې شوی تفسیر بل بیان ته د ارجاع یا استنتاج په وسیله نه شي محدودېدای.

د تړون د عقد انګېزه

38.4 امارت مني چې:

38.4.1 ددغه تړون تضمینونه یې په دې نیت ورکړي او وړاندې کړي، تر څو تړون لرونکی د تړون عقد ته وهڅوي؛ او

38.4.2 تړون لرونکي په دغه تړون کې د امارت له خوا په وړاندې شویو تضمینونو باندې په اتکا سره تړون عقد کړی دی.

د تضمینونو حدود

38.5 امارت د تړون لرونکي د کتې لپاره کوم نیابت او تضمین نه کوي، مګر استثناء پر هغو تضمینونو او نیابتونو چې نافذه قوانین یې د پلي کېدو جواز ورکوي.

38.6 تړون لرونکی مني چې کله دغه تړون عقد کوي نو:

38.6.1 د امارت پر تضمينونو او پر خپلو پلټنو، څېړنو، مهارتونو، قضاوت، نظرياتو او مشوري باندې خانګړي اتکا کوي؛ او

38.6.2 له هغو تضمينونو پرته چې امارت وړاندې کړي، پر نورو هغو بيانونو، ژمنو، هڅونو، نظرياتو، مشورو، نيابت او تضمينونو چې په شفاهي يا ليکلي بڼه د امارت يا د هغه په استازيتوب وړاندې شوي يا ورکړل شوي، اتکا نه کوي.

غرامت

38.7 د ۳۸,۲ مادې په پام کې نيولو سره، امارت مکلف دی چې تړون لرونکي ته د ټولې هغې خسارې غرامت ورکړي کوم چې تړون لرونکي ته د امارت د غير واقعي، نا مکمل، ناسم يا ګمراه کوونکي تضمين له امله اوښتې دی.

نهمه برخه: مالي ډاډ، متابعت او اجراآت

39 د لاربښودونو رعايت

39.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د يوې ادارې له خوا د نافذه قوانينو سره سم هر ډول هغه ليکلي لاربښودونه رعايت کړي کوم چې تړون لرونکی ار کوي چې د هر ډول فاحش نقض د مخنيوي لپاره لاس په کار شي يا هم د لاندې مواردو په نتيجه کې چې اداره يې تشخيص کړي چې له امله يې نقض رامنځته شوی:

39.1.1 د دغه تړون د هر شرط؛

39.1.2 د کانونو نافذ قانون يا مقرره او يا کوم بل اړونده نافذ قانون؛ يا

39.1.3 د جواز هر شرط،

هغه ضرب الاجل چې په دغه ډول لاربښودونو کې مشخص شوی وي يا هم که چېرې په لاربښودونو کې ضرب الاجل نه وي مشخص شوی، د هغې د صدور نېټه په پام کې نيول کېږي.

39.2 که چېرې تړون لرونکی د کومې ادارې د يوه ليکلي لاربښود په تطبيق کې چې ددې تړون په ۴۱/۱ ماده کې يې يادونه شوې، نو:

39.2.1 امارت کولای شي چې وزارت يا نورې اړونده ادارې وهڅوي چې له تړون لرونکي سره له مشورې پرته د صادر شوي لاربښود د تطبيق لپاره ټول اړين ګامونه اوچت کړي؛

39.2.2 تړون لرونکی مکلف دی چې اړونده ادارې ته ټولې هغه اسانتياوې چې د ادارې له لوري غوښتل کېږي برابرې کړي، تر څو اړونده اداره اړين ګامونه واخلي او لاربښودونه پلي کړي؛ او

39.2.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د اړونده ادارې له لوري تر ليکلي غوښتنې وروسته ټول هغه لګښتونه او مصارف د ۲۰ کاري ورځو په موده کې تاديه کړي چې د يو لاربښود د تطبيق لپاره د اړينو ګامونو د اخيستلو په بدل کې يې کړي دي.

40 د اجرا ضمانتونه

د اجراء ضمانت شرايط

40.1 د ۳۸,۱ يا ۵,۷ بندونو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې د لاندې شرطونو له پوره کېدو مخکې وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي:

40.1.1 د اکتشاف منظور شوي پروګرام کې د ذکر شويو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د اکتشافي جواز صدور؛ او

40.1.2 د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې د ذکر شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د استخراجي جواز صدور؛ او

40.2 مګر دا چې د کابینې له لوري په بل ډول تاکل شوي وي، د جواز په اړه د اړتیا وړ فعالیت ضمانت مقدار به د اقتصادي کمېسیون لخوا د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم تاکل کیږي او د هغو له مخې به محاسبه کیږي.

40.3 د اجرا ضمانت به په نقدي توګه د وزارت بانکي حساب ته سپاري.

د حسن اجرا ضمانت په اړه پرېکړه

40.4 تړون لرونکی منې، که چېرې د کانونو نافذه قانون سره سم تړون لرونکی د هغو ژمنو په ترسره کولو کې پاتې راشي، چې د اکتشاف په یوه منظور شوي پلان یا د کان کیندنې په منظور شوي پروپوزل کې وړاندې شوي دي، وزارت حق لري چې د حسن اجرا ضمانت چې د اکتشاف له منظور شوي پلان یا د کان کیندنې له منظور شوي پروپوزل (هر یو چې د اجرا وړ وي) سره یو ځای وړاندې شوی، په اړه یې لازمه پرېکړه وکړي.

دحسن اجرا ضمانت بېرته سپارل

40.5 د ۴۰،۴ مادې مطابق په هغه صورت کې د اجرا ضمانت په اړه پرېکړه نه وي شوې، د تړون د ۴۷،۷ مادې په پام کې نیولو سره د اجرا ضمانت د دې تړون تر پای ته رسېدو وروسته بنایي تړون لرونکي ته بېرته وسپارل شي.

41 د چاپېریال ساتنې ضمانتونه

د چاپېریال ساتنې تضمین شرایط

41.1 تړون لرونکی نه شي کولای چې د جواز ساحه کې کار پیل کړي، تر څو چې یې د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې د کړو ژمنو لپاره وزارت ته د تضمین په توګه د چاپېریال ساتنې ضمانت نه وي وړاندې کړی.

41.2 د چاپېریال ساتنې د تضمین مقدار چې د جواز په بدل کې غوښتل کیږي، د وزارت له خوا د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره تاکل کیږي:

41.2.1 د کانونو نافذه مقرره؛

41.2.2 د چاپېریال ساتنې مدیریت منظور شوی پلان؛ او

41.2.3 د چاپېریال ساتنې ملي اداري سره په مشوره.

41.3 د چاپېریال ساتنې د تضمین بڼه به د نافذه مقرري له مخې وټاکل شي.

د چاپېریال پر تضمین بیاکتنه

41.4 تړون لرونکی مکلف دی چې:

41.4.1 د نافذه مقررې سره سم هر کال د چاپېریال ساتنې د تضمین مقدار باندې بیا کتنه وکړي؛ او

41.4.2 بنایي مکلف کړای شي چې د نافذه مقررې په رڼا کې د چاپېریال ساتنې تضمین تعدیل شوې بڼه وړاندې کړي.

د چاپېریال ساتنې د تضمین په اړه پرېکړه

41.5 تړون لرونکی منې چې د کانونو له نافذه قانون سره سم که چېرې نوموری د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې د ذکر شویو ژمنو په پلي کولو کې پاتې راشي، نو وزارت کولای شي چې:

41.5.1 د چاپېریال ساتنې د تضمین په اړه پرېکړه وکړي؛ او

41.5.2 بدیل اقدامات تر لاس لاندې ونیسي چې د دې کار لګښت به د پور په توګه د تړون لرونکي له خوا ورکول کېږي.

د چاپېریال ساتنې تضمین بېرته سپارل

41.6 تر هغه بریده چې ۴۱,۵ مادې ته په پام سره د تضمین په اړه پرېکړه نه وي شوې، د دې تړون له ۴۶,۷ مادې سره سم د چاپېریال ساتنې هر تضمین به د دې تړون تر فسخ وروسته بېرته تړون لرونکي ته مسترد کېږي.

42 غرامت

د تړون لرونکي غرامت

42.1 د ۴۳ مادې په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې امارت او د هغه استازو ته د ټولې هغې خسارې غرامت ورکړي چې ددې تړون د نقض له امله ورته اوښتې وي، خو له هغه حالت پرته چې دغه خساره په خپله د امارت له خوا د نافذه قوانینو د نقض یا نه رعایت په نتیجه کې ورته اوښتې وي.

د امارت غرامت

42.2 د ۴۳ مادې په پام کې نیولو سره، امارت مکلف دی چې تړون لرونکي او د هغه استازي د ټولې هغې خسارې په بدل کې چې ددې تړون یا د نافذه قوانینو د نقض یا نه رعایت له امله ورته اوښتې ده، جبران کړي، خو له هغه حالت پرته چې دغه خساره په خپله د تړون لرونکي له خوا ددې تړون د نقض په پایله کې رامنځته شوې وي.

د غرامتونو کته

42.3 تړون لرونکی او امارت دواړه منې او موافقه کوي چې ددې تړون د ۴۲,۱ او ۴۲,۲ مادې پر بنسټ د دواړو لورو ذکر شوي تعهدات د دواړو لورو د استازو په ګټه وړاندې شوي او د هغوی له لوري د تطبیق وړ دي، که څه هم بنایي هغوی ددې تړون طرف نه وي.

43 د مسئولیت حدود

43.1 په دغه تړون کې سربېره پر نورو مواردو، د یوه لوري مسئولیت د بل لوري یا د هغه د استازي پر وړاندې تر واقعي ثابت شوي تاوان پورې محدود دی او لومړی ذکر شوی لوری، په هېڅ شرایطو کې د نامستقیم تاوان لپاره مسولیت نه لري.

44 تقصیر او فسخ

د تقصیر موارد

44.1 د دغه تړون د موخو په رڼا کې د تړون لرونکي په اړه لاندې حالات د تقصیر موارد ګڼل کېږي:

44.1.1 کله چې تړون لرونکی **د اجرا ضمانت** په وړاندې کولو کې په هغه بڼه چې د تړون په ۴۰ ماده کې ذکر شوې، پاتې راشي:

44.1.1.1 د ۴,۱ مادې پربنسټ په منظور شوي اکتشافي پروګرام کې شوي ژمنې د ضمانت په توګه؛یا

44.1.1.2 د ۵,۷ مادې سره په مطابقت کې د کان کیندنې منظور شوي پروبوزل کې شوې ژمنې د ضمانت په توګه؛

44.1.2 **د جواز لغوه کول:** هغه جواز چې تړون لرونکی یې لري او د کانونو د نافذه قانون مطابق لغوه کېږي؛

44.1.3 **د جواز ځنډول:** ټول هغه جوازونه چې د دغه تړون پر اساس ورکړل شوي وي ، یا

44.1.3.1 موده یې پوره شوې وي؛

44.1.3.2 د کانونو د نافذه قانون سره سم له ټولي یا یوې برخې څخه منصرف شوی وي؛ یا

44.1.3.3 د نافذه قانون مطابق (د ۴۴,۱,۲ بند له محدودلو پرته) فسخ شوی وي؛

44.1.4 **اهلیت:** کله چې تړون لرونکی د کانونو د نافذه قانون مطابق د جواز کاروني اهلیت له لاسه ورکړي؛

44.1.5 **د تعلیق له خبرتیا څخه سرغړونه:** که چېري تړون لرونکی د جواز د ځنډېدو له رسمي خبرتیا څخه وروسته چې د کانونو نافذه قانون له مخې د وزارت له لوري خپرېږي، بیا هم د جواز په ساحه کې منرالي فعالیتونه ترسره کوي، دغه عمل د تعلیق خبرتیا څخه سرغړونه ګڼل کېږي؛

44.1.6 **د لاربښووني نه رعایت:** کله چې تړون لرونکی د وزارت له خوا ددې تړون د ۳۹,۱ مادې مطابق د یوې صادرې شوې لاربښووني په متابعت کې پاتې راځي؛

44.1.7 **د حکمیت د قرار نه رعایت:** کله چې د تړون د ۵۵ مادې له مخې تړون لرونکی د حکمیت قرار الزامي ونه ګڼي او د هغې په رعایت کې پاتې راشي؛

44.1.8 **ناخوښه پېښه:** تړون لرونکي د ناخوښي پېښي تابع دی؛

44.1.9 **په کنترول کې بدلون:** د ۴۹ مادې په پام کې نیولو سره د تړون لرونکي له خوا د تغیراتو د بدلون لپاره غوښتنه رد کېږي او د بدلون کنترول رامنځ ته کېږي؛

44.1.10 **د تضمین نقض:** کله چې تړون لرونکی خپل یو تضمین نقض کړي؛

44.1.11 **په تادیاتو کې پاتې راتلل:** کله چې تړون لرونکی ددې تړون، د کانونو نافذه قانون یا مقررې پربنسټ د ځمکې د سطحې د کرایې، فیس، رویالټي یا کوم بل مبلغ په تادیه کولو کې پاتې راشي او دغه مبلغ پیسې د تادیې تر نېټې وروسته د ۲۰ کارې ورځو په جریان کې تادیه نه شي، یا

44.1.12 **فاحش نقض:** کله چې تړون لرونکی د لاندې مواردو د فاحش نقض مرتکب شي:

44.1.12.1 ددې تړون د شرطونو د یو شرط نقض (له هغه شرایطو پرته چې تړون لرونکی د ځمکې د سطحې کرایې، فیس، رویالټي یا ۴۴,۱,۱۱ مادې مطابق د نورو تادیاتو په ورکولو مکلف دی)، او دغه تقصیر د اصلاح وړ نه وي یا هم دا چې وزارت دهمدغې مادې په رڼا کې د لیکلي خبرتیا له لارې له تړون لرونکي څخه د تقصیر د اصلاح یا جبران غوښتنه کړې وي او تړون لرونکی د خبرتیا تر خپرېدو وروسته د ۲۰ کارې ورځو په جریان کې د تقصیر په سمولو کې پاتې راغلی وي او د وزارت قناعت یې نه وي حاصل کړی ؛

44.1.12.2 د کانونو نافذه قانون، مقررې او یا بل نافذه قانون نقض؛ یا

44.1.12.3 هم د جواز د شرطونو د یو شرط نقض.

د تړون فسخه کول

44.2 تړون لرونکی مني چې د کانونو د نافذه قانون د حکمونو په پام کې نیولو سره، د تقصیر د مواردو د پېښېدو په صورت کې وزارت کولای شي چې د کانونو د تخنیکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسیون له منظورۍ سره سم دغه تړون فسخ کړي.

44.3 د تقصیر له هغو مواردو پرته چې په ۴۴,۱ ماده کې بیان شوي دي، په هغه صورت کې چې د اکتشاف او استخراج فعالیتونه د کانونو نافذه قانون کې د اکتشافي یا استخراجي جواز د لغوې په تړاو ذکر شوي مودې څخه د زیات وخت لپاره وځنډیږي او وزارت د مودې له تمدید سره موافقه ونه کړي، امارت کولای شي چې دغه تړون فسخه کړي.

د تړون د فسخې خبرتیا

44.4 که وزارت د کانونو د نافذه قانون مطابق دغه تړون فسخ کوي، امارت ژمنه کوي چې وزارت به د تړون د فسخ د اجرا نېټې په اړه تړون لرونکي ته لیکلې خبرتیا صادروي.

45 د تړون د فسخې آثار

د جوازونو لغوه کول

45.1 د دغه تړون فسخه کول که د هر دلیل له مخې وي، ددې تړون او د کانونو د نافذه قانون سره سم هر ډول صادر شوی جواز د وزارت له لوري لغوه کېدای شي.

د تړون د فسخې نور آثار

45.2 په هر دلیل وي، د دې تړون تر فسخه کېدو وروسته:

45.2.1 تړون لرونکی مکلف دی چې وزارت ته له کوم لګښت پرته د ټولو هغو معلوماتو چې د تړون په موده کې یې تولید کړي دي، د وزارت له لوري تر لیکلې غوښتنې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جریان کې وزارت ته وړاندې کړي؛

45.2.2 په دې تړون کې د هر لوري درج شوي مکلفیتونه رفع کېږي، مګر له هغو مکلفیتونو پرته چې په ۱،۲،۴، ۴۱،۴۲،۴۳،۴۴،۴۶ او له ۵۵ څخه پرته کې درج شوي دي او یاد مکلفیتونه به ددې تړون فسخه کېدو وروسته د اجرا په حال کې پاتې کېږي؛ او

45.2.3 هر لوری کولای شي د بل لوري پر وړاندې د دغه تړون د نقض په صورت کې له خپلو حقوقو چې د تړون له پای ته رسولو مخکې یې درلودل، دفاع وکړي.

46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف یا لغوه کېدو آثار

د منرالي فعالیتونو پای ته رسول

46.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د جواز د نېټې په پوره کېدو سره سم د جواز په ساحه کې منرالي فعالیتونه پای ته ورسوي.

له ساحې څخه د استازو ایستل

46.2 له هغو واردو پرته چې تړون لرونکی ددې تړون په ۴۶,۳ او ۴۶,۶ ماده کې مندرج مکلفیتونه ترسره کړي، تړون لرونکی همدارنګه مکلف دی چې د جواز تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې څخه خپل ټول استازي وباسي.

د وسایلو او زېربنا لېږدول

46.3 له هغو واردو پرته چې تړون لرونکی ددې تړون په ۴۶,۵ ماده کې د مندرجه مکلفیتونو پر رعایت مکلف دی، تړون لرونکی همدارنګه مکلفت لري چې:

46.3.1 د جواز ساحې څخه د هغو ټولو وسایلو لېږدول چې د تړون لرونکي یا د هغو د استازو له خوا راوړل شوي وي؛ او

46.3.2 له ۳۱,۶ مادي سره په مطابقت کې، د هر هغې زېربنا غیر فعالول او لرې کول چې د تړون لرونکي یا د هغه د استازو له خوا د جواز ساحه کې رغول شوي دي، او دا کار باید په هر صورت کې له لاندې نېټو څخه زیات نه ځنډېږي:

46.3.3 د جواز د پای نېټه؛ یا

46.3.4 که چېرې اړونده جواز د کانونو د نافذه قانون سره سم لغوه شي، نو نېټه به د الغا تر نېټې وروسته ۶۰ کاري ورځې وي.

46.4 که چېرې د جواز په ساحه کې وسایل یا زېربنا په هغې موده کې چې په ۴۶,۳ ماده کې ذکر شوي، لرې نه شي، نو وزارت حق لري چې په اړه یې لازمه پرېکړه وکړي.

د نیمګړو پاتې شویو مکلفیتونو سر ته رسول

46.5 د یو جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف یا لغوه کېدو سره سم تړون لرونکی مکلف دی چې:

46.5.1 د جواز د نېټې له پای ته رسېدو وروسته څومره ژر چې شوني وي، تړون لرونکی به د جواز ساحه د وزارت له قناعت سره سم خوندي کوي، تر څو کوم شخص یا څاروي د ژوبلېدو او یا نورو ملکیتونو ته د زیان اوښتو مخنیوی وشي؛

46.5.2 د چاپېریال ساتنې مدیریت د منظور شوي پلان په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې خپل نیمګړي یا پاتې مکلفیتونه ادا کړي (د شک د مخنیوي لپاره، هغه پاتې مکلفیتونه چې تړون لرونکي یې د بیا رغونې او د کان د مخې د بندولو په برخه کې لري)؛

46.5.3 د ټولو هغو ګامونه اخیستل چې د نافذه قوانینو د رعایت لپاره اړین ګڼل کېږي؛ او

46.5.4 څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي چې د ۴۶,۵,۱ ـ ۴۶,۵,۳ مادو پربنسټ خپل مکلفیتونه سر ته ورسوي.

د جواز د مودې تر پای ته رسېدو وروسته ساحې ته لاسرسی

46.6 له هغو مواردو پرته چې په ۴۶ ماده کې ذکر شوي، تړون لرونکی ښایي:

46.6.1 د جواز ساحې نېټې تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې ته تر هغې مودې پورې لاسرسی ولري، چې منطقاً له ۴۶,۵,۱ تر ۴۶,۵,۳ مادې په رڼا کې د تړون لرونکي د مکلفیتونو د سرته رسولو لپاره اړین دي او ساحې ته د دغو تجهیزاتو وړل او له استازو سره داخلېدل یوازې د مکلفیتونو د ادا کولو او چټکیا په مقصد وي؛ او

46.6.2 د هرې هغې لاربښوونې متابعت وکړي چې ساحې ته د لاسرسي په اړه د کومې ادارې له خوا صادرېږي.

د اجراء د تضمین او د چاپېریال ساتنې تضمین مستردول

46.7 امارت ژمنه کوي چې وزارت د لاندې کارونو په ترسره کولو مکلف دی:

46.7.1 د تړون لرونکي له خوا د ۴۶,۵,۴ مادې مطابق د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته، وزارت مکلف دی چې تر کومه چې عملي وي، د جواز ساحه تفتیش کړي څو تصدیق کړي چې تړون لرونکي د اکتشاف په منظور شوي پروګرام، د کان کیندنې منظور شوي پرپوزل او د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې شوې ژمنې ترسره کړي دي.

46.7.2 څومره چې ژر شوني وي، وروسته له هغې چې وزارت تصدیق کړي چې تړون لرونکي:

46.7.2.1 په منظور شوي اکتشافي پروګرام یا د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې خپلې ژمنې پوره کړي، نو وزارت تړون لرونکي ته د اجرا اړونده تضمین بېرته سپاري؛ او

46.7.2.2 د چاپېریال ساتنې د مدیریت په منظور شوي پروګرام کې یې ژمنې پوره کړي، وزارت تړون لرونکي ته چاپېریال ساتنې د اجرا تضمین بېرته سپاري؛

46.8 وزارت ښایي د خپل لزوم دید پراساس د چاپېریال ساتنې اړوند د اجرا تضمین ټول یا یوه برخه یې بېرته تړون لرونکي ته وسپاري، ترڅو د کان تر تړل کېدو پورې د روان نظارت لپاره یو

تضمین وي. که چیرې وزارت وغواړي چې د چاپیریال ساتنې د تضمین مقدار کې بدلون راولي، کولای شي چې له نافذه مقرري سره سم یې ترسره کړي.

47 کډې حل لارې

47.1 هغه حقوق او حل لارې چې ددې تړون په نهمه برخه کې مشخصې شوې دي، پر هغو حل لارو سربېره دي او پر هغو حقوقو یا حل لارو باندې نه عوض کېږي یا هغه نه محدودوي چې په همدې نهمه برخه یا په نافذه قانون کې بیان شوې دي.

لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې

48 فرعي قرارداد

48.1 که چیرې تړون لرونکی د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په تړاو کوم قراردادي استخداموي، نو:

48.1.1 تړون لرونکی مکلف دی چې سملاسي د قراردادي او د هغو منرالي فعالیتونو د جزییاتو په اړه چې قراردادي یې په پام کې لري، وزارت ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي ؛

48.1.2 تړون لرونکی باید داډ رامنځته کړي چې د قراردادي له لوري د هر منرالي فعالیت له ترسره کولو وړاندې:

48.1.2.1 نوموړی قراردادي، له تړون لرونکي سره په لیکلي بڼه تعهد کوي چې تر هغه بریده به ددې تړون د شرایطو رعایت کوي تر کومه چې پر منرالي فعالیتونو د تطبیق وړ وي ؛ او

48.1.2.2 فرعي قراردادي له قراردادي سره په لیکلي بڼه تعهد کوي چې تر هغه بریده به ددې تړون شرایط رعایت کوي تر کومه چې پر منرالي فعالیتونو د تطبیق وړ وي.

48.1.3 د ۴۸,۱,۲ مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې دا داډ رامنځته کړي چې قراردادي او د فرعي قراردادي، په منرالي فعالیتونو کې د بوختو کسانو لپاره اړینه تکافل پلې کوي.

48.1.4 تړون لرونکی مکلف دی چې دا داډ رامنځته کړي چې د تړون لرونکي له خوا د قراردادي او بل هر فرعي قراردادي نظارت او مدیریت په کافي اندازه ترسره کېږي ترڅو تصدیق کړي چې :

48.1.4.1 تړون لرونکی ددې جوګه دی چې د قراردادي او د فرعي قراردادي له خوا ددې تړون شرایط رعایت کېږي؛ او

48.1.4.2 تړون لرونکی د قراردادي یا فرعي قراردادیانو له هغو کړنو له مخکې خبر کړي چې ښایي تړون لرونکی ددې تړون د کوم شرط د نقض له ګواښ سره مخ کړي.

48.2 د شک د مخنیوي لپاره:

48.2.1 په دې تړون کې هېڅ شی د تړون لرونکي هغه مکلفیتونه یا مسئولیتونه چې ددې تړون پربنسټ ورته سپارل شوي، نه شي رفع کولای، ولو که تړون لرونکي خپل ځیني مکلفیتونه کوم قراردادي یا فرعي قراردادیانو ته تفویض کړي هم وي؛

48.2.2 د ۴۸,۲,۱ مادې د حکمونو له محدودلو پرته، ۴۸,۱,۳ مادې ته په پام سره که چیرې قراردادي یا فرعي قراردادیان د اړینې بیمې په اجرا کولو کې پاتې راشي، دا کار به د تړون لرونکي لپاره په تړون کې د راغلو مکلفیتونو او مسئولیتونو د ترسره کولو څنډ نه (د شک د مخنیوي لپاره، ۲۴ مادې مطابق د تړون لرونکي له خوا د بیمې د اجرا په برخه کې د مکلفیت په شمول)؛ او

48.2.3 تړون لرونکی به د قراردادي او فرعي قراردادي د هر عمل او ترک عمل په وړاندې مسئول وي، داسې چې د قراردادي او فرعي قراردادیانو عمل یا ترک عمل د تړون لرونکي اعمال دي.

Islamic Emirate of Afghanistan
د کانونو او پټرولیم وزارت

49 د مدیریت بدلون

د اړتیا ور منظوري

49.1 د ۲۴،۲ مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې د پروژې مدیریت کې تر بدلون راوستلو وړاندې د نافذه مقرراتو له مخې د وزارت لیکلي منظوري ترلاسه کړي.

د هغه جواز خنډول چې منظوری ته په تمه دی

49.2 تړون لرونکی دا مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، که د تړون لرونکي په مدیریت کې د وزارت تر لیکلي منظورۍ وړاندې بدلون راشي، په دغه صورت کې د تړون لرونکي ټول جوازونه د بدلون د پیل په موده کې خنډول کېږي او پر هغه نېټه یې د اعتبار موده پای ته رسېږي په کومه چې وزارت د منظورۍ لپاره وړاندې شوی غوښتنلیک منظوروي.

له منظورۍ پرته د مدیریت بدلون

49.3 که چېرې د تړون لرونکي له خوا د مدیریت بدلون:

49.3.1 د وزارت تر لیکلي منظورۍ وړاندې پېښ شي او بیا وزارت د تړون لرونکي غوښتنه د مدیریت د بدلون له مخې رد کړي؛ یا

49.3.2 د وزارت له لوري د مدیریت بدلون لپاره د غوښتنلیک تر ردولو وروسته پېښ شي،

نو په دې په دغه صورت کې بنایي تړون د ۴۴،۱،۹ مادې له مخې فسخ شي.

50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه

د امارت له خوا لېږد

50.1 امارت نه شي کولای چې په دغه تړون کې راغلي حقوق او مکلفیتونه بل لوري ته ولېږدوي، مګر دا چې امارت د تړون لرونکي لیکلي موافقه ترلاسه کړې وي.

د تړون لرونکي لهخوا لېږد

50.2 تړون لرونکی نه شي کولای چې:

50.2.1 په دې تړون کې راغلي هر ډول حقوق او مکلیفتونه بل لوري ته ولېږدوي، مګر د جواز یا د جواز منفعت اړونده حقوق او مکلفیتونه لېږدولای شي، او

50.2.2 جواز یا د جواز منفعت لېږدولای شي (چې د شک د مخنیوي لپاره د جواز د منفعت ایجاد هم پکې شاملېږي)، مګر دا چې:

50.2.2.1 تړون لرونکي د کانونو د نافذه مقررې او قانون سره سم له وړاندې د وزارت منظوري ترلاسه کړې وي؛ او

50.2.2.2 د ۵۰،۳ او ۵۰،۵ مادې د حکمونو په رعایت سره، د جواز د منفعت ترلاسه کوونکي لومړی په داسې بڼه له امارت سره ژمنلیک لاسلیک کړی وي چې وزارت ته د منلو وړ وي او ددې ژمنې پربنسټ د امارت په وړاندې دا تعهد لري چې د تړون ټول مکلفیتونه چې د حقونو د لېږد په اړه ذکر شوي یا هم د تړون لرونکي پر ځای په صراحت سره بیان شوي وي، رعایت کوي.

50.3 امارت کولای شي چې په ۵۰،۲،۲،۲ ماده کې د ذکر شوي تعهد پر ځای، د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکی مکلف کړي ترڅو پر هغو شرایطو برابر چې په دې تړون کې ذکر شوي دي، د یو بل تړون د عقد لپاره چمتو شي.

50.4 د ۵۰،۲،۲،۲ مادې له مخې د ژمنلیک تر اجرا یا د کانونو د اوسني تړون تر عوض کېدو وروسته چې په ۵۰،۳ ماده کې توضیح شوې، اوسنی تړون لرونکی ددې تړون پربنسټ د راتلونکو ټولو

مکلفیتونو په وړاندې تر هغه بریده آزاد دی چې تر کومه چې یاد مکلفیتونه د ژمنلیک یا د کانونو د ترون له مخې د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکی پر غاړه اخلي.

د تضمین ګټه

50.5 که ترون لرونکی د شریعت مطابق ددې مقصد لپاره د جواز د امتیازونو د لېږد وړاندیز وکړي (چې د شک د مخنیوې لپاره د جواز د امتیاز رامنځته کول هم پکې شامل دي) چې یوه شخص ته د رهن یا د تضمین د نورو ګټو د ورکولو په وسیله د جواز په ساحه کې د منرالي فعالیتونو د تمویل لپاره مالي وجوه ترلاسه کړي، په ۵۰,۲,۲,۲ ماده کې راغلې ژمنه بنايي د جواز ترلاسه کوونکو په انتخاب یا د یاد شخص له خوا د راتلونکو حقونو په پلي کولو یا هم یاد شخص یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا د واک په پلي کولو پورې مشروط وي، ترڅو جواز یا د جواز امتیاز ولېږدوي.

یوولسمه برخه: عمومي حکمونه

51 د امارت له خوا داړ

منظوری

51.1 - امارت ژمنه کوي چې، تر کوم ځایه چې شوني وي او د دې ترون او نافذه قوانینو سره مطابقت ولري، وزارت او ټولې اړونده اداري به هڅوي چې ترون لرونکي سره د پروژې د پراختیا او اجرا په برخه کې د ټولو اړینو منظورۍ ګانو په ترلاسه کولو کې مرسته وکړي.

د امارت لهخوا د خنډونو نه جوړول او نه تبعیض

51.2 د ترون لرونکي له خوا ددې ترون او د نافذه قوانینو د شرطونو او حکمونو د رعایت په پام کې نیولو سره، امارت به په هیڅ داسې عمل لاس نه پورې کوي کوم چې:

51.2.1 د ترون لرونکي وړتیا یا توانایي داسې اغېزمنه کړي چې خپله شتمني او کاروبار لکه څرنګه چې لازمه ده، هغسې تنظیم نه شي کړای؛ او

51.2.2 په افغانستان کې دننه د ترون لرونکي د استازو آزاد تګ راتګ زیانمن کړي.

51.3 د ۵۱,۴ مادې له مخې، امارت باید په نافذه قوانینو کې داسې کوم حکم اضافه نه کړي کوم چې پر ترون لرونکي یا هم د ترون لرونکي په اړونده لوړو باندې د کوم مادي مالي یا بل بار د وضع کولو سبب شي، ولو که د دغه ډول حکمونو موخه په مشخصه توګه ترون لرونکی یا د هغه اړونده لوړي که نه.

51.4 ددې ترون ۵۱,۴ ماده پر هغه نافذه قانون نه شي تطبیق کېدای کوم چې:

51.4.1 موخه یې د ایمنې، روغتیایي، عامه هوساینې یا امارت او د هغه د وګړو د امنیت خوندیتوب وي؛ یا هم

51.4.2 د امارت د نړیوالو مسؤلیتونو ترسره کول وي.

بهرني کارګر

51.5 د ترون لرونکي له خوا د ترون د ۲۹ مادې د شرایطو او د محلي ګټې د منظور شوي پلان د شرایطو په رعایت سره، ترون لرونکی بنايي د نافذه قوانینو په پام کې نیولو سره لکه څرنګه چې اړتیا یا مناسبه وي، بهرني کارګر استخدام کړي.

51.6 د ۵۱,۱ یا ۵۱,۲ مادو د حکمونو له محدودولو څخه پرته، امارت مکلف دی چې که چېرې اړتیا ولیدل شي، د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په مقصد د ترون لرونکي له خوا د بهرنیو کارګرو استخدام ته اجازه ورکړي ترڅو په اراده توګه:

51.6.1 افغانستان ته راشي، کار وکړي او هستوګن شي؛ او

51.6.2 له افغانستان څخه ووځي؛

خو په دې شرط چې یاد کسان به تل د نافذه قوانینو تابع اوسي .

د ترون لرونکي د شتمنیو مصادره

51.7 امارت نه شي کولای چې د اجبار له لارې:

51.7.1 د ترون لرونکي له خوا د منرالي فعالیتونو په نتیجه کې استخراج شوي منرالونه یا تولید شوي محصولات مصادره کړي؛ یا

51.7.2 د ترون لرونکي کوم عقاري یا شخصي ملکیت (د شک د مخنیوي لپاره، د هغې ځمکې په گډون چې د ترون لرونکي ملکیت وي)

خو له هغو مواردو پرته چې د استملاک قانون، د خصوصي پانګونې قانون یا کوم بل نافذه قانون اجازه ورکړي وي.

51.8 که امارت یې ارینه وګڼي چې د ۵۱,۷ مادې مطابق منرالونه، محصولات یا نور ملکیتونه په جبري توګه مصادره کړي، نو امارت مکلف دی چې د نافذه قوانینو سره سم ترون لرونکي ته یې جبران چې عادلانه، کافي او اغېزناک وي، تادیه کړي.

د ترون لرونکي په ګټه د ځمکې استملاک

51.9 په هغه صورت کې چې د کانونو نافذه قانون پلې کېږي، امارت ژمنه کوي چې وزارت به دې ته چمتو کوي ترڅو د هغې اړونده ځمکې د جبري استملاک په اړه چې د بل شخص ملکیت وي، څومره چې ژر کېدای شي د اقتصادي کمېسیون څخه منظوري ترلاسه او دا کار به لاندې مواردو ته په پام سره ترسره کېږي:

51.9.1 تر یادې نېټې وروسته د ۹۰ کارې ورځو په جریان کې کله چې ترون لرونکی د اړونده ځمکې په اړه د کانونو نافذه قانون د حکمونو په پام کې نیولو سره د ځمکې مالک یا متصرف ته د هغه د رضایت ترلاسه کولو لپاره لیکلې غوښتنه ولېږي.

51.9.2 دکانونو د نافذه قانون سره سم تر یادې نېټې وروسته کله چې د ځمکې مالک یا متصرف د ترون لرونکي غوښتنې ته د رد ځواب ورکړي؛

په دواړو حالاتو کې، چې ترون لرونکی مکلف دی وزارت په لیکلې توګه خبر کړي، دغه خبرتیا باید له لاندې ضمایمو سره مل وي:

51.9.3 د ټولو هغو لیکونو کاپي ګاني چې د ترون لرونکي او د اړونده ځمکې د مالک یا متصرف ترمنځ تبادله شوي ؛ او

51.9.4 په دې اړه غوښتنه چې وزارت د اړونده ځمکې د جبري استملاک لپاره د اقتصادي کمېسیون څخه منظوري ترلاسه کړي.

51.10 ترون لرونکی منې او موافقه کوي چې که چېرې اقتصادي کمېسیون د جبري استملاک وړاندیز چې د کانونو نافذه قانون کې تصریح شوی، تصویبوي، نو:

51.11 د استملاک قانون له مخې د خسارې جبران (د معادلې ځمکې د ورکړې په شمول) د استملاک د اړونده ادارې لهخوا د تادیې وړ دی؛

51.11.1 د کانونو پر نافذه قانون او مقررې سربېره، که د خسارې جبران د استملاک قانون له مخې د استملاک د ادارې لهخوا د تادیې وړ وي؛

51.11.2 په دغه صورت کې ترون لرونکی مکلف دی چې د استملاک د ادارې تر غوښتنې وروسته د ۲۰ کارې ورځو په موده کې، دغې ادارې ته د هغې معادل ورکړي.

52 ثبات

52.1 که چېرې:

52.1.1 د انفاذ له نېټې وروسته هر مهال:

52.1.1.1 په افغانستان کې نوي مالیات، تادیات یا نور فیسونه وضع کېږي او هغه یوازې د منرالي فعالیتونو په اړه وي؛ یا

52.1.1.2 په نافذه قوانینو کې کوم بدلون راځي، چې مالیاتي قوانین هم پکې شامل وي،

او یاد بدلون تبعیضانه وي یا د تړون لرونکي پر وړاندې تبعیضانه اغېز ولري؛ او

52.1.2 په ۵۳,۱,۱,۱ یا ۵۳,۱,۱۲ مادو کې د ذکر شویو حالاتو په نتیجه کې، د تړون لرونکي پر اقتصادي ګټو چې له منرالي فعالیتونو یا له دې تړون څخه یې ترلاسه کوي، معکوسي یا منفي اغېزې ولري،

نو په دې صورت کې تړون لرونکی به امارت ته لیکلي خبرتیا استوي او په دې خبرتیا کې باید د اړونده حالاتو یا د هغو منفي اغېزو په اړه چې تړون لرونکی ورسره مخ دی، پوره جزییات شامل وي.

52.2 که چېرې تړون لرونکی د ۵۳,۱ مادې له مخې امارت ته خبرتیا استوي، نو اړخونه، بې له دې چې د ۵۲,۳ مادې حکمونو ته زیان ورسېږي، سملاسي غونډه کوي او خپلې ګډې هڅې په کار اچوي ترڅو په تعدیل کې پر داسې تعدیلاتو یا بدلون راوستلو هوکړه وکړي، چې ښایي د تړون لرونکي د اقتصادي ګټو د بیا احیا لپاره چې ممکن دغه ګټې یې له منرالي فعالیتونو یا له تړون څخه چې د نویو مالیاتو، محصولاتو، فیسونو یا په نافذه قوانینو کې د تعدیل مستلزم نه و، اړین ګڼل کېږي .

52.3 که چېرې د تړون لوري ونه توانېږي د ۵۳,۱ مادې مطابق د تړون لرونکي له خوا امارت ته د خبرتیا تر استولو وروسته دشپږو میاشتو دننه هوکړې ته ورسېږي، نو:

52.3.1 د منفي اغېزو لپاره د تړون لرونکي یوازینی او خانګړې حل لاره چې په ۵۳,۱,۲ ماده کې ورته اشاره شوې، هغه مقدار خساره ده کوم چې د دغو منفي اغېزو لپاره تړون لرونکي ته د جبران لپاره کافي ګڼل کېږي او دغه جبران د تړون د ۵۳,۳,۳ مادې په پام کې نیولو سره تادیه کېږي؛

52.3.2 دواړه لوري کولای شي د خسارې د مقدار یا د هغه میکانیزم د ټاکلو لپاره چې د خسارې اندازه پرې محاسبه کیږي، له ۵۵ بند سره سم حکمیت ته مراجعه وکړي ؛ او

52.3.3 امارت ژمنه کوي چې وزارت تړون لرونکي ته هغه مقدار خساره چې په ۵۳,۳,۲ ماده کې ورته اشاره شوې، له رویالټۍ څخه چې د تړون لرونکي له خوا ددې تړون پر اساس ورکول کېږي، تادیه کړي.

استثناءآت

52.4 د شک د رفع کولو لپاره:

52.4.1 له ۵۳,۱ څخه تر ۵۳,۳ پورې مادې پر لاندې مواردو نه تطبیقېږي:

52.4.1.1 هر ډول مالیې، تادیات او یا نور عام اجرا کېدونکي فیسونه کوم چې په مشخصه توګه د منرالي فعالیتونو په اړه نه وي او تبعیضانه نه وي او یا د تړون لرونکي پر وړاندې تبعیضانه اغېز ونه لري ؛ یا

52.4.1.2 د نافذه قوانینو له مخې د ځمکې د سطحې په کرایې، فیسونو یا د ساختماني توکو په رویالټۍ کې زیاتوالی راولي او دغه زیاتوالی په افغانستان کې د انفلاسیون کارېدونکي نرخ په پام کې نیولو سره عملي شي ؛ او

52.4.2 په ۵۵ ماده کې ذکر شوی هېڅ مورد باید داسې تعبیر نه شي چې ګویا د نافذه قوانینو د تطبیق پر ساحې او د هغه د غوره تطبیق پر وړاندې کوم محدودیت یا موانع وضع کوي کوم چې یاد قوانین د تړون لرونکي پر وړاندې تبعیضانه چلند یا تبعیضانه اغېزو ته لار نه هواروي.

53 غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور)

غیر مترقبه پېښې

53.1 د ۵۴,۲ مادې په رعایت سره، د تړون د ۵۴ مادې د موخې په رڼا کې **غیر مترقبه پېښه** هغې پېښې یا حالت یا د پېښو یا حالاتو ترکیب ته وایي کوم چې:

53.1.1 له منطقي نظره د اټکل وړ نه وي؛

53.1.2 منطقاً د زیانمن لوري له کنټرول یا اختیار څخه پورته وي؛

53.1.3 په دې ترون کې د زيانمن لوري د راغلو مکلفيتونو (له هغه مکلفيت پرته چې د تادياتو په اړه وي) د خنډ يا تقصير لامل شي ؛ او

53.1.4 د غيرمترقبه پېښې په وخت کې دا توقع نه شوای کېدای چې زيانمن لوري د صنعت د غوره کړنې پر اساس د معقولانه او خبرکانه کوښښونو په ترسره کولو سره د هغې مخنيوی کړی وای يا يې کنترول کړې وای؛ او

تر هغه بريده چې په ۵۴,۱,۱ – ۵۴,۱,۴ مادو کې ذکر شوي شرايط پوره کړي، لاندې حالات غير مترقبه پېښې گڼل کېږي:

53.1.5 جګړه، پاڅون، بلوا، مدني نافرماني او تروريستي اعمال؛

53.1.6 محاصره، اعتصابونه او يا د هېواد يا اړونده صنعت په سطحه کارګري شخړې چې له زيانمن يا زيانمن لوري يا د زيانمن لوري له نورو اړوندو لورو سره تړاو ونه لري؛

53.1.7 وبا ګانې يا قرنطين؛ او

53.1.8 زلزله، طوفان، سيلاب، اور لګېدنه، تالنده برېښنا يا د هوا نور ورانوونکي پېښې.

53.2 پر ۵۴,۱ مادې سربېره، د ۵۴ مادې د موخو په رڼا کې لاندې پېښې يا حالتونه په غيرمترقبه پېښو کې نه راځي:

53.2.1 اقتصادي تنګلاسي يا د بازار په شرايطو کې بدلون؛

53.2.2 هغه پېښې چې ددې ترون پر اساس د يوه زيانمن طرف د مکلفيتونو اجرا سختوي، خو ناممکن کوي يې نه؛

53.2.3 جګړې، پاڅونونه، بلواوې، مدني ناکرارۍ او تروريستي اعمال، مګر دا چې دغه پېښې:

53.2.3.1 په مستقيم دول د جواز سيمه اغېزمنه کړي يا په مادې توګه د کان کيندنې پروپوزل تطبيق مختل يا مخنيوی يې وکړي؛

53.2.3.2 په پورتنۍ ۵۴,۲,۳ ماده کې مشخص شوي اړونده وضعيت د پام وړ خرابوالي لامل شي کوم چې د انفاذ د نېټې اړونده شرايطو سره تړاو ولري؛ او

53.2.3.3 ترون لرونکي د کورني امنيت پلان کې راغلي تعهدات پلې کړي وي؛

53.2.4 د جواز ساحې موجوده شرطونه، د موجوده ناچاوده مهماتو په شمول؛

53.2.5 د جواز په سيمه کې تر معمولي کچې ډېر د ژمي اورېدېدل؛ او

53.2.6 نوري هغه پېښې يا حالات چې د پېښېدو په وخت کې، د غير مترقبه پېښو له تعريف سره چې په ۵۴,۱ ماده کې وړاندې شوی، نږدې مستقيم تړاو ونه لري.

د غير مترقبه پېښو اغېزې

53.3 د ۵۴,۴ مادې مطابق، که چېرې کومه غيرمترقبه پېښه ددې سبب کېږي چې په ترون کې د ترون لرونکي يا امارت (زيانمن لوری) د راغلو مکلفيتونو د اجرا مخنيوی کوي يا يې د خنډ لامل ګرځي، نو :

53.3.1 د زيانمن شوي لوري اړونده مکلفيتونه (له مالي مکلفيتونو پرته)؛ او

53.3.2 د مقابل لوري اړونده مکلفيتونه به کوم چې د زيانمن لوري د مکلفيتونو په اجرا پورې متکي دي،

له هغې نېټې څخه ځنډول کېږي کوم چې فورس ماژور (غيرمترقبه) پېښې د يادو مکلفيتونو د اجرا مانع ګرځي يا هغه ځنډوي او دا حالت به تر هغې دوام مومي چې د ۵۴,۹ مادې مطابق فورس ماژور پېښې پای ته رسېږي.

د غیر مترقبه حالاتو په اړه خبرتیا

53.4 که چیرې یو زیانمن لوری د غیرمترقبه پیښو له امتیاز څخه د برخمن کېدو دعوی کوي، نو:

53.4.1 بل لوري د هغې پیښې یا حالاتو یا د دوارو پیښو یا حالاتو په اړه خبر کړي چې فورس ماژور لامل کېږي، او د فورس ماژور تر پیښېدو وروسته د ۱۰ ورځو په جریان کې وروسته تر هغې چې زیانمن لوری په لومړي ځل د فورس ماژور په اړه خبرېږي، څومره ژر چې شوني وي خبر ورکړي؛

53.4.2 بل لوری سملاسي د هغو اقداماتو په اړه خبر کړي چې د فورس ماژور پیښو د اغېزو د راکمولو په موخه تر لاس لاندې نیول شوي وي؛

53.4.3 د ۵۴,۵ مادې حکمونه رعات کړي، که څه هم ۵۴,۴ ماده په خپله باید د یو زیانمن لوري له خوا د ۵۴,۴ مادې سره سم د خبرتیا د صدور ځنډ ونه ګرځي.

53.4.4 ددې تړون له مخې د خپلو هغو مکلفیتونو ترسره کولو ته دوام ورکړي چې فورس ماژور پیښو له کبله نه دي اغېزمن شوي ؛ او

53.4.5 څومره ژر چې شوني وي، ددې تړون له مخې د خپلو مکلفیتونو سرته رسول بېرته پیل کړي.

د اغېزو راکمولو مکلفیت

53.5 زیانمن لوری مکلف دی چې د فورس ماژور پیښو د اغېزو راکمولو لپاره غوره هڅې وکړي او د مکلفیتونو په سرته رسولو کې رامنځته شوی ځنډ حداقل ته ورسوي.

هغه پیښې چې له حقوقي لارو د حل و فصل ور نه دي

53.6 بې له دې چې ددې تړون پربنسټ د یو زیانمن لوري مکلفیتونه اغېزمن شي، په ۵۴,۵ ماده کې د درج شویو مکلفیتونو په شمول، که چیرې یو زیانمن شوی یې مناسبه ونه ګڼي، یاد لوری مکلف نه دی چې د محاصرې، تحریم، اعتصاب یا کارګري اختلاف اړونده شخړو د حل لپاره سره کېني.

53.7 که چیرې یو زیانمن شوی لوری په ۵۴,۶ ماده کې ذکر شویو مواردو ته په رسیدګي کې پاتې راشي، دا پیښه باید داسې ونه ګڼل شي چې ګڼي د زیانمن لوري په کنترول کې وه، یا هم په ۵۴,۱ ماده کې د فورس ماژور پیښو تعریف ته په پام سره، زیانمن لوري د یادو پیښو مخنیوی کولای شوای یا یې هم په کنترولای شوای.

لګښت

53.8 پر هغو حکمونو سربېره چې د ۵۴ مادې له حکم سره مغایرت لري، د فورس ماژور پیښو د اغېزو د راکمولو لپاره د کوښښونو په لړ کې، هېڅ زیانمن لوری اړ نه دی چې د اړوند کار ترسره کولو لپاره تر معقولې اندازې زیاتې پیسې مصرف کړي. په دې توګه، د زیانمن شوي لوري هېڅ ډول مالي وضعیت باید په پام کې ونه نیول شي.

د غیرمترقبه پیښو پای

53.9 فورس ماژور پیښې به د لاندې مواردو مخکې پای ته رسېږي او د زیانمنو لورو مکلفیتونه چې د ۵۴ مادې له مخې ځنډېدلي دي، بېرته د بشپړ اجرا او انفاذ حالت ته راګرځي:

53.9.1 هغه وخت کله چې مقابل لوری د زیانمن شوي لوري خبرتیا ترلاسه کړي، کوم چې بیانوي چې نوموړی لوری ددې جوګه دی په دې تړون کې د راغلو مکلفیتونو اجرا بیا پیل کړي (دغه ډول خبرتیا باید په ممکنه لنډ وخت کې واستول شي) ؛ او

53.9.2 هغه وخت کله چې زیانمن شوی لوری په تړون کې د راغلو ژمنو اجرا له سره پیل کړي.

د غیر مترقبه پیښو د دوام له امله د تړون فسخ کول

53.10 که چیرې غیرمترقبه کومه پیښه تر پرلپسې شپږو میاشتو د زیاتې مودې لپاره دوام وکړي:

53.10.1 دواړه لوري باید د ۵۲,۲ مادي مطابق د حسن نیت له مخې مذاکرات پیل کړي او د یادې مادې په اړه چې کوم تعدیلات اړین وي، په اړه یې موافقې ته ورسېږي؛ او

53.10.2 که چېرې:

53.10.2.1 دواړه لوري د ۵۲,۲ مادې مطابق د زیانمن شوي لوري له خوا د فورس ماژور په تړاو تر خبرې کړې خبرتیا وروسته د ۱۲ میاشتو په جریان کې د تړون د تعدیل په اړه هوکړې ته ونه رسېدل؛ یا

53.10.2.2 دواړه لوري د ۵۲,۲ مادې مطابق د تړون د یو یا دوه مورده تعدیلاتو په اړه د هغې مودې په جریان کې چې په ۵۴,۱۰,۲,۱ کې تصریح شوې، موافقې ته ورسېږي، خو یاد تعدیلات د ۵۲,۳ مادې مطابق د شپږو میاشتو په موده کې د اجرا وړ ونه ګرځي نو.

په دغه صورت کې له ۵۴,۱۱ مادې سره سم امارت کولای شي چې دغه تړون فسخ کړي او د تړون فسخ د یو لوري څخه بل ته د خبرتیا تر لېږلو وروسته د اجرا وړ دی.

53.11 که چېرې تړون د ۵۴,۱۰ مادې مطابق د امارت له خوا فسخ شي، د تړون ۴۵ ماده د تطبیق وړ ده.

54 د اختلافونو حل

د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل مرکز (ACDR)

54.1 د ۵۵,۲ مادې په پام کې نیولو سره، که چېرې ددې تړون په اړه کومه شخړه، اختلاف یا دعوی رامنځته کېږي او د تړون د یو اړخ له لوري بل اړخ ته د خبرتیا تر استولو وروسته دواړه لوري د ۶۰ ورځو په جریان کې کومې هوکړې ته ونه رسېږي، نو موضوع به د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل و فصل مرکز کې څکمیت ته محول کوي.

54.2 د شک د مخنیوي لپاره، امارت په دې وسیله په صراحت سره څرګندوي چې هر هغه اختلاف یا شخړه چې له دې تړون څخه رامنځته کېږي، د حل لپاره به د افغانستان د سوداګریزو شخړو مرکز ته وراندې کېږي.

54.3 د حکمانو شمېر باید درې تنه وي.

54.4 د حکمیت قرار کېدای شي چې د یو مشخص مقدار پیسو د تادیه کولو یا هم د یو عمل د ترسره کولو، د یو عمل د نه ترسره کولو یا هم ددغه دول اعمالو د ترکیب په اړه د حکم صادرول وي.

54.5 د حکمیت ځای کابل، افغانستان دی.

54.6 د حکمیت قرار نهایي او د تطبیق وړ دی.

54.7 د افغانستان محاکم کولای شي چې د حکمیت د قرار د انفاذ په اړه حکم وکړي یا هم د قرار د تنفیذ لپاره د افغانستان له محاکمو څخه د صلاحیت د احراز غوښتنه وکړي.

54.8 تر کوم ځایه چې شوني وي، تړون لرونکی او امارت دواړه کولای شي چې د شخړې په جریان کې د تړون تطبیق ته دوام ورکړي.

55 محرمانه معلومات

امارتي اسناد

55.1 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم وزارت به:

55.1.1 د اوسني تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذینفع مالکانو جزییات به د دغه تړون تر لاسلیک وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

55.1.2 د جواز یوه نسخه او د جواز لرونکي د ذینفع مالکانو جزییات به هم د جواز تر صدور یا انتقال وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

55.1.3 وزارت مکلف دی چې له نافذه مقررې سره سم، د ثبت شويو معلوماتو محتويات وساتي او هغه د عامه لاسرسي ور وګرځوي؛

55.1.4 پر نورو موضوعاتو سربېره، د ثبت شويو معلوماتو محتويات به د تړون اړونده ځيني جزييات لکه څرنګه چې په نافذه مقرره کې ذکر شوي، شامل وي؛

55.1.5 د هغو اسنادو کاپي کاني چې ددې تړون پربنسټ د خپراوي وړ وي، د کانونو نافذه مقررې سره سم به د عامه لاسرسي وړ ګرځي؛ او

55.1.6 اسناد بايد په دې دليل له خپرولو يا عامه لاسرسي ته له وړاندې کولو څخه پاتې نه شي چې ګني د يادو اسنادو ځيني محتويات د محرمو معلوماتو لرونکي دي.

د محرمو معلوماتو استفاده او افشا کول

55.2 د ۵۶,۴ مادې د مفهوم له مخې، ترلاسه کوونکی لوری بايد محرمانه معلومات د يو ثالث شخص په واک کې ور نه کړي، همدا راز له محرمانه معلوماتو څخه په هيڅ ډول استفاده نه شي کولای، مګر دا چې له دغه تړون يا نافذه قوانينو سره سم له خپلو حقونو څخه د ګټې اخيستنې او يا خپلو مسؤليتونو پرځای کولو لپاره وکارول شي.

55.3 ترلاسه کوونکی لوری بايد داډ ورکړي چې هر استازی يې چې د ۵۶ مادې د مقصد په رڼا کې محرمانه معلومات د هغوی په واک کې ورکول کېږي، د ياد شوي بند محتوا به مراعاتوي.

55.4 د ۵۶,۲ مادې له مخې، ترلاسه کوونکی لوری په لاندې مواردو کې له محرمانه معلوماتو ګټه اخيستلای او يا يې افشا کولای شي:

55.4.1 د ۵۶,۵ مادې له مخې، ترلاسه کوونکی لوری به د معلوماتو د افشا کوونکي اداري مخکې له مخکې رضايت ترلاسه کړی وي (دا رضايت په غيرمنطقي او مشروط ډول نه وي ترلاسه شوی او ځنډول شوی هم نه وي)؛

55.4.2 د معلوماتو افشاء کول به د ترلاسه کوونکي لوري استازي ته وي چې موخه يې له دغه تړون يا نافذه قانون او مقررې سره سم د ترلاسه کوونکي لوري له حقونو استفاده يا ترلاسه کوونکي لوري مسؤليت پر ځای کول وي.

55.4.3 د کانونو نافذه قانون او مقررې او يا نور نافذه قوانين يې افشاء کول لازم وبولي.

55.4.4 معلومات د مالي مسؤلينو او يا د ښه نيت له مخې د ترلاسه کوونکي لوري د مالي مسؤلينو او يا هم له ترلاسه کوونکي لوري سره اړوند کوم درېيم کس په واک کې ورکړل شوي وي او هغه کس هم هوکړه کړې وي چې د ۵۶ بند محتوا به مراعاتوي؛ او يا

55.4.5 افشاء د پيرودونکي لپاره او په دغه تړون يا ورکړل شوي جواز کې د ترلاسه کوونکي لوري له حقوقو او ګټو سره په ښه نيت سره شوې وي او د معلوماتو ترلاسه کوونکی کس به هم د ۵۶ بند د محتوا له رعايت کولو سره هوکړه کوي.

رضايت

55.5 په هغه صورت کې چې تړون لرونکی د امارت له لوري د رضايت نامې په اړه د خبرتيا له ترلاسه کولو وروسته تر پنځو کاري ورځو پورې په ليکلي ډول، د ۵۶,۴,۱ مادې له حکم سره سم خپل څرګند مخالفت اعلان نه کړي، په دې صورت کې به د محرمانه معلوماتو د افشاء او استفادې پربنسټ د تړون لرونکي رضايت بلل کېږي. البته په هغو حدودو کې چې د امارت له لوري د معلوماتو افشاء د خلکو د روغتيا، خونديتابه او امنيت ساتنې لپاره په بېړنيو حالاتو کې اړين وبلل شي.

56 خبرتیاوې

د خبرتیا استول

56.1 هر ډول خبرتیا یا اړیکې چې ددې تړون له مخې یې اړخونه له یو بل سره تامینوي، باید په لیکلې بڼه په پښتو یا په دري ژبو وي او په لاندې طریقو سره واستول شي:

56.1.1 د تړون لرونکې په پته دې ولیږل شي او د اړوندې څانګې د پام اړولو لپاره یې باید د اړونده شعبې یا د آمر په نوم (که چېرې د تطبیق وړ وي) چې لاندې مشخص شوي، نښاني کړي؛ یا

56.1.2 هغه لوري ته د ایمیل له لارې او د څانګې او یا اړوند آمر (که موجود وي) له نښانې سره ولیږل شي، لکه څرنګه چې په لاندې ډول مشخص شوي.

تړون لرونکی:

پته: لکه څرنګه چې په "راجستر" کې ثبت دي

ایمیل: لکه څرنګه چې په "راجستر" کې ثبت دي

وزارت:

پته: مکرویان څلور لاری کابل

بریښنالیک: lsmmd@momp.gov.af

د اړیکې د جزئیاتو بدلون

56.2 تړون لرونکی تصدیقوي چې:

56.2.1 د کانونو د نافذه قانون له مخې تړون لرونکی مکلف دی چې خان د ثبت شوې پتې پر سموالي او کره والي داده کړي؛ او

56.2.2 پته او بریښنالیک د اړونده نافذه مقرري د حکمونو له مخې بدلیدای شي.

56.3 که امارت [دري] کارې ورځې وراندې تړون لرونکی کس د خپلې پتې او ایمیل پر بدلېدو خبر کړي، هر ډول لیږل شوې خبرتیا او مکتوب هغه مهال د اعتبار وړ دی چې وروستي ایمیل یا پتې ته لیږل شوی وي.

د خبرتیا وخت لاندې ترتیب شوی دی

56.4 هر ډول لیږل شوې خبرتیا باید تر لاندې ټاکل شوو مودو وروسته ترلاسه شوې وبلل شي:

56.4.1 که تحویل شوی وی، هغه وخت چې په اړونده پته اېښودل شوی

56.4.2 که د پوست له لارې لیږل شوی وي، د لیږلو تر نېټې وروسته پینځه (۵) کارې ورځې (یا که پوست له هېواده بهر ته وي) لس (۱۰) کارې ورځې؛ او یا

56.4.3 که د ایمیل له لارې لیږل شوی وي، د اتوماتیکي تاییدی له راتلو سره سم؛ که اتوماتیک ځواب رانه‌شي، له هغه وخت څخه دري ساعته وروسته چې ایمیل یا بریښنالیک د لیږونکي لخوا لیږل شوی و، او دا وخت د هغه وسیلې په حواله ټاکل کیږي چې بریښنالیک یې لیږلی و.

56.5 له دې سره سره، که خبرتیا یا بریښنالیک په غیر رسمي ورځ او یا د مازدیګر تر ۵:۰۰ بجو وروسته لیږل شوی وي، د لیږلو نېټه به یې د راتلونکې کارې ورځې پیل وبلل شي.

57 متفرقه حکمونه

د تړون د لورو ترمنځ اړیکه

57.1 ددغه تړون له مخې:

57.1.1 د طرفینو ترمنځ د شراکت او ګډې پانګونې (joint venture) هیڅ اړیکه نه شته ؛ یا

57.1.2 هیڅ لوري حق نه لري، چې د بل لوري په استازیتوب یو کار ترسره او یا کوم مسئولیت ومني.

لګښتونه

57.2 مګر دا چې په دې تړون یا د کانونو نافذه قانون کې بل ډول تصریح شوي وي، د تړون هر لوری مکلف دی چې ددې تړون او د تړون اړونده د نورو اسنادو د چمتو کولو، مذاکرې، اجرا یا رعایت په تړاو هر ډول لګښتونه او مصارف خپله ورکړي.

منظوري او رضایت

57.3 مګر دا چې په دې تړون یا نافذه قوانینو کې په صراحت سره بل ډول راغلي وي، امارت کولای شي او بشپړ اختیار لري چې د هغو شرایطو په پام کې نیولو سره چې خپله یې ټاکي، یو وړاندیز منظور یا یې رد کړي او یا یې له ورکولو ډډه وکړي. له شرایطو سره سم امارت مکلف نه دی چې د یو وړاندیز د منظورۍ یا رد په اړه دلایل وړاندې کړي.

د نورو اسنادو اجراء

57.4 دغه تړون هغه وخت په سمه توګه اجرا ګڼل کیږي، کله چې دواړه لوري دا سند او دې ته ورته نور اسناد اجرا کړي.

نور اقدامات

57.5 هر لوری مکلف دی چې په خپل شخصي لګښت ټول اسناد چمتو کړي او یا له مقابل لوري څخه د غوښتنې وړ چارو د اجرا لپاره دریېم شخص وګوماري تر څو دغه تړون او دې ته ورته نورې معاملې په کټور او بشپړ ډول له نیمګړتیا لرلو پرته عملي شي

پر تړون حاکم قانون او قضایي واک

57.6 دا تړون د افغانستان د نافذه قوانینو پر اساس تنظیمیږي. له ۵۵ مادې سره سم، دواړه لوري به خپله قضیه د ځانګړي صلاحیت لرونکو محاکمو او د استیناف محکمو ته ارجاع کوي.

د تړون ژبه

57.7 دغه تړون پر پښتو او انګلیسي ژبو چمتو شوی او اجرا کیږي چې هر لوری به په دواړو ژبو د تړون یوه کاپي ترلاسه کوي. که چېرې په دواړو ژبو د چمتو شوي تړون د نسخو ترمنځ توپیر وي، پښتو نسخې ته ارجحیت ورکول کیږي.

د تفکیک قابلیت

57.8 د دغه تړون هر حکم په جلا توګه د تفکیک وړ دی. که چېرې د تړون یو حکم په یوه قضایي حوزه کې قانوني مبنی ونه لري، د تطبیق وړ نه وي یا هم بې اعتباره وي یا هم په راتلونکې کې دغه ډول څه کیږي نو:

57.8.1 یاد حکم باید په اړونده دعوا کې له دغه تړون څخه جلا په نظر کې ونیول شي، خو د تړون پر پاتې نورو حکمونو به اغېزه نه‌لري؛ او

57.8.2 په یوه قضایي حوزه کې یو حکم قانونیت، انفاذ او عتبار زیانمن نه کړي.

معافیتونه

57.9 د دې تړون له مخې د یو حق، واک یا حل لارې په اړه معافیت باید د یو لوري له خوا بل لوري ته په لیکلې بڼه وي. دا معافیت به د کوم مکلفیت یا نقض د ضمني معافیت په معنی نه وي.

57.10 که یو لوری د یوه کار په کولو ونه توانیږي او یا یې په کولو کې ځنډ وکړي چې د دغه تړون له مخې یې د کولو حق لري، پر هغو د سترګو په پټولو په معنا نه دی.

د غرامت دوام

57.11 په دغه تړون کې هر غرامت د طرفینو یو دوامداره، جلا او له نورو مسئولیتونو څخه خپلواک مسئولیت دی او د تړون تر فسخې وروسته هم دوام کوي.

[د دې پاڼې پاتې برخه عمداً خالي پرېښودل شوې ده.]

لومړی جدول: اکتشافي جواز

لومړی برخه: مقدم شرطونه

	مقدم شرطونه	وروستی نېټه
۱	وزارت حق لري چې دغه تړون فسخ کړي که چېرې تړون لرونکی له کوم معقول او موجه عذر پرته خپل کارونه د دوو (۲) میاشتو په موده په پرله پسې ډول وځنډوي.	
۲	تړون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې د اکتشاف په دوره کې لس میلیونه او شپېته زره (10,060,000) امریکایی ډالر او د استخراج او پروسس په مرحله کې دوه میلیارده آته سوه اووه دېرش میلیونه پنځه لکه او شل زره (2,837,520,000) میلیون امریکایی ډالر پانګونه کوي.	
۳	تړون لرونکی مکلف دی چې خپل اکتشافي فعالیتونه د نړیوالو معیارونو لکه CRIRSCO او داسې نورو معیارونو سره سم ترسره او پلي کړي.	

دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
.1	۱. هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا په راپور کې د کانونو نافذه قانون مطابق ځای پر ځای شوي دي (د لرغونو آثارو او فرهنګي عتیقه شیانو په اړه)، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه تړون لرونکي ته په (الف) ۲,۲,۳,۳۲ جز کې ذکر شوي

دریمه برخه: د جواز ساحه

مساحت و کوردینات کنتور بندی بلاک اول (چاه آباد) (248.9378068277571km^2)		
Y-Coordinates	X-Coordinates	NO
34.30448	60.8727	1
34.24903	60.87709	2
34.22399	60.86705	3
34.21524	60.87558	4
34.19534	60.87806	5
34.20381	60.61997	6
34.21246	60.58912	7
34.22833	60.60697	8
34.24649	60.62702	9
34.27345	60.674	10
34.30233	60.68201	11

دويم جدول: استخراجي جواز

لومړی برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
.1	د کان کيندني د پروپوزل په اړه ټول هغه شرطونه چې داقتصادي کمېسيون له خوا د کان کيندني پر جواز لرونکي باندې د کانونو وزارت د نافذه قانون مطابق وضع کيږي.
.2	هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا په راپور کې د لرغونو آثارو او فرهنګي عتيقه شيانو په اړه وضع شوي دي، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه تړون لرونکي ته په (الف) ۲،۲.۳،۳۲ جز کې ذکر شوي

دریم جدول: زیربنا او عامه کارونه

لومړۍ برخه: زیربنا

	هغه زیربناوې چې باید تړون لرونکی یې ورغوي
.1	تړون لرونکی مکلف دی چې په افغانستان کې دننه د نهایي محصول تولید لپاره د اوسپنې د پروسس بشپړه فابریکه جوړه او نصب کړي.
.2	تړون لرونکی مکلف دی چې د دغې پروژې د ټولو منرالي فعالیتونو لپاره د اړتیا وړ بریښنا او اوبه رسول تامین کړي.
.3	تړون لرونکی باید د کان کیندنې فعالیتونو پورې اړوند ټول سړکونه جوړ کړي.

دویمه برخه: عامه کارونه

	هغه عامه کارونه چې تړون لرونکی یې باید وکړي	وخت
.1	د سیمې خلکو سره په همغږۍ سره عامه خدمات ترسره کوي.	

ونډه وال

ګڼه	د شرکت نوم	د ونډه وال سلنه
۱	وطن درخشـــــــان استخـــــراجي شرکت	۱۵(پینځلس) سلنه
۲	دملي پراختیا شرکت	۱۵(پینځلس) سلنه
۳	سازه های صنعتي آذاران	۷۰ (اویا) سلنه

څلورم جدول: ځانګړي شرایط

[د تړون ځانګړي شرایط چې دلته به ولیکل شي(که وي)

	ځانګړي شرایط	وروستۍ نېټه
۱	تړون لرونکی حق نه لري چې د خرڅلاو لپاره په هیڅ مقدار خام مواد له هیواد څخه بهر صادر کړي.	
۲	تړون لرونکی مکلف دی چې په افغانستان کې دننه د نهایي محصول تولید لپاره د اوسپنې د پروسس بشپړه فابریکه جوړه او نصب کړي.	

- دکار ییل څخه مخکی د کاری پلان جوړول
- د توپو گرافیکی او جیولوجیکی نقشو جوړول
- د برمي ځاګانو کیندل
- جیوفزیکي فعالیتونه
- جیودیزیکي فعالیتونه
- جیو کمیاوي فعالیتونه
- هایدرو جیولوجیکل څیړنه
- د اخیستل شویو نمونی څیړنه
- کیندني، آزمویني او تحلیل
- د راپور چمتو کول

اجراء:

ترون ورکوونکی (امارت)
د کانونو او پترولیم وزارت

شیخ الحدیث شهاب الدین دلاور
د وزارت سرپرست

ترون لرونکی
وطن درخشان استخراجي شرکت

د شرکت رییس

لومړۍ شمېره ضمیمه: د استخراج منظور شوی پروګرام
[ولیکئ]